

國立
政治
大學
NATIONAL CHENGCHI UNIVERSITY

第十二屆
阿爾泰民族
國際研討會
「服飾文化」

ULUSLARARASI ALTAY
TOPLULUKLARI SEMPOZYUMU – XII
GIYİM KUŞAM KÜLTÜRÜ

INTERNATIONAL ALTAY
COMMUNITIES SYMPOSIUM – XII
CLOTHING CULTURE

2024
25-27
SEPTEMBER

Taipei

ÖZETLER 論文摘要

Onursal Başkan 大會榮譽主席

Tsai-Yen Li 李蔡彥 (Prof. Dr., President of National Chengchi University)

Düzenleme Kurulu 籌備委員

Aymira Taşbaş
Chia-yu Cheng 鄭家瑜
Enkbaht Avirmed
Erhan Taşbaş
Fahri Solak
Feridun M. Emecen
Güljanat Kurmangaliyeva Ercilasun
Hikari Egawa
İlhan Şahin
Konuralp Ercilasun

Lan-ya Tseng 曾蘭雅
Muhammed Bilal Çelik
Nazgül Turdubayeva
Pei-lin Li 李珮玲
Saadettin Yağmur Gömeç
Şaban Doğan
Tao-tien Hsiung 熊道天
Üçler Bulduk
Vladislav Kokoulin
Yaşar Çoruhlu

Bilim Kurulu 學術委員

Abdülrezak Altun
Alaattin Aköz
Anar Salkynbai
Aynur Aydın İbrahimova
Cengiz Yolcu
Chong Jin Oh
Dinara Asakeeva
Emine Dineç
Emine Erdoğan Özünlü
Galib Sayılov
Gülbanu Kasımova
Gulgaky Djunushaliev
Gülhanım Ünsal
Gülzura Cumakunova
Hidayet Hale Künüçen
Hikmet Öksüz
Kanshaim Karabaeva
Kassym Balkiya
Kemalettin Kuzucu
Kenan Ziya Taş

Magripa Yeskeyeva
Mei-hua Lan 藍美華
Mukadder Güneri
Mustafa Gökçe
Naciye Ata Yıldız
Nagehan Uçan Eke
Nergis Biray
Polina Seren
Saadullah Gülten
Sandor Papp
Shoira Usmanova
Synaru Alymkulova
Tilla Deniz Baykuzu
Tuğba Gökçe Balcı
Türkan Erdoğan
Wei-chieh Tsai 蔡偉傑
Yüksel Kaştan
Yulduz G'aniyeva
Zina Murzalieva

Çalışma Grubu 執行助理

An-chi Wang 王安綺

Chun-Ying Jia 賈淳櫻

Nei-yu Wang 王內妤

Pei-ling Shi 施佩伶

Wen-Ling Kao 高雯鈴

Özetler 論文摘要

*Özetler yazar adına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

*論文摘要依作者名之字母順序排列。

Kültürel İmgeleri Üzerimizde Taşımak: Modern Baskılı Tişörtlerde Türk İmgeleri

Abdülrezak Altun

Giysiler, insanları çevresel koşullardan korumak amacıyla gelişmiş, ancak zamanla kültürel kimliğin önemli bir parçası olmuştur. Modern dönemde, küresel moda akımlarının etkisiyle pantolon ve tişört gibi giysiler yaygınlaşmış ve bu parçalar, insanlar tarafından kültürel kimliklerini sergilemek için kullanılmaya başlanmıştır. Bu makale, Türkiye’de piyasaya sürülen baskılı tişörtlerde "Türk, Türkiye ve Türklük" temalarının nasıl geliştiğini ve bu imgelerin ülkenin sosyo-politik gündemi ile nasıl ilişkilendiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Trendyol alışveriş sitesinde satılan tişörtleri "Türk, Türkiye ve Türklük" ile ilişkili kavramlarla filtreleyerek, ürünlerin çeşitliliğini ve üzerlerindeki simgelerin içeriklerini değerlendirmeyi hedeflemiştir. Farklı tarihlerde yapılan gözlemlerle, bu imgelerin sosyo-politik olaylar karşısında nasıl bir değişim gösterdiği ele alınmıştır. Satış verileriyle ilgili veri toplama güçlükleri nedeniyle, bu ürünlerin toplumsal olarak ne kadar tercih edildiği çalışmaya dahil edilmemiştir. Buna rağmen, bu çalışma, baskılı tişörtlerin sosyo-politik konjonktür ile nasıl etkileşimde bulunduğunu vurgulayarak, modern moda anlayışının kimlik üzerindeki etkilerini tartışmaktadır.

Carrying Cultural Images on Our Clothes: Turkish Imagery in Modern Printed T-Shirts

Clothing developed to protect people from environmental conditions but became part of identity. In the modern era, with the influence of global fashion trends, garments like pants and T-shirts have become widespread, and these items are used by individuals to express their identities. This article discusses how the themes of "Turk, Türkiye, and Turkishness" have evolved in printed T-shirts in Turkey and how these designs relate to the country's socio-political agenda. The study focuses on filtering T-shirts sold on Trendyol with concepts related to "Turk, Türkiye, and Turkishness," aiming to determine the variety of products and analyze the symbolic content. Observations made at different times examine how these designs have changed in response to socio-political events. Due to difficulties in collecting sales data, the popularity of these products was not included in the study. However, the research explores how printed T-shirts interact with the socio-political context, highlighting the impact of fashion on identity.

Traditional Rituals Related to Widows' Clothing in Kyrgyz Culture

Aymira Taşbaş

This article examines the rituals surrounding widow's attire in Kyrgyz culture. Traditionally, widows are required to wear specific garments during the mourning period, which both reflect their social status and shape the community's perception of them. These rituals are deeply connected to gender roles, religious beliefs, and social norms. The article explores the historical origins and contemporary practices of these rituals, analyzing how widows are perceived in Kyrgyz society and the impact of these perceptions on their dress.

*

A Female Traveller in Mongolia: Beatrix Bulstrode's Travel Accounts on Mongolian People and Culture

Cengiz Yolcu

Beatrix Bulstrode was born in 1869 as Mary Beatrix Nunns in Apuldram, Sussex, in southern England. In 1891, she married Herbert Timbrell Bulstrode, who worked as a government health inspector and researched tuberculosis. Bulstrode's husband traveled extensively in the United Kingdom and Europe to inspect the conditions of tuberculosis sanatoria. As Bulstrode reports that she had traveled for fifteen years through many -approximately 97- countries.

In July of 1911, Bulstrode's husband suddenly passed away, leaving her a great amount of Money, which would give her a financial independence. After losing her husband Bulstrode began her own travels and arrived in China in November of 1911, then she carried on her travels into Mongolia. Following her journey in Mongolia, Bulstrode published *A Tour in Mongolia* in 1920, which recounts two separate trips: the first from Beijing to southern Inner Mongolia in April and May of 1913 and the second, conducted a couple of months later, from Russia to Khüree (Urga), the capital of Autonomous Mongolia. Altogether, Bulstrode traveled in Inner Mongolia and Autonomous Mongolia for approximately three months. At the end of her Mongolian travels, Bulstrode returned to England and in the following year, she presented on her Mongolian travels to the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland.

Using Bulstrode's *A Tour in Mongolia*, this paper aims to show how Mongolian people, customs and culture were depicted by a Victorian Age female traveler.

*

17. ve 18. Yüzyılda Osmanlı Padişahlarının “Tebdil-i Kıyafet” Uygulaması

Emine Dengeç

Yüzyıllar boyunca kıyafet, kimlik ve aidiyet teşhisinde en belirgin unsur olarak işlev gördü. Kıyafetin bu özelliği yöneticilerin toplum içinde uygulamalarının gerçek yansımalarını görmelerine engeldi. Bu nedenle erken dönemlerden itibaren kıyafet değiştirerek halkı gözlemeleme kültürü gelişti. Bu kültürün mirasçuları olan Osmanlı padişahları Erken Modern Dönemde “tebdil-i kıyafet”, “tebdil-i came” veya “tebdil-i suret” ederek yani kılık değiştirerek reaya ve berayanın içine nadiren karıştılar. Ancak 17. yüzyıl Osmanlı padişahları uygulamayı gelenekselleştirdiler. Bunda 16. yüzyılın ortalarından itibaren Osmanlı kurumlarının değişimi ve bu değişimin toplumun her kesiminde hissedilmesi yatmaktadır. Bu bildiride, 17. ve 18. yüzyıllarda Osmanlı padişahlarının, tebaasının refah durumunu gözlemeleme için “tebdil-i kıyafet” uygulamasını daha fazla hayata geçirdiği iddia edilmektedir. Daha iyi bir yönetimi sağlayabilmek ve aldıkları kararların yansımalarını izleyebilmek için 17. yüzyılda idealist düşüncelerle tahta çıkan genç padişahlar sorunları yerinde görmek için unutulmaya yüz tutan “tebdil-i kıyafet” uygulamasına başvurdu. 18. yüzyılda daha olgun yaşlarda tahta çıkan padişahlar tebdil-i kıyafet uygulamasını devam ettirdi. Bu usul yönetim pratiklerinden biri haline geldi. Tebdil-i kıyafet ile durumu yerinde tespit eden padişahlar yenileşme fikirlerine daha açık oldular. Sultan I. Abdülhamid ve Sultan III. Selim bu iddiaya örnek gösterilebilir. Öte taraftan Osmanlı Devleti’nde Bostancıbaşı nezaretinde 12 tebdil hasekinin varlığı “tebdil-i kıyafet” uygulamasının kurumsallaşmasının kanıtıdır. Bütün bunlar kroniklerden ve Başbakanlık Osmanlı arşivinin çeşitli kataloglarında yer alan defter ve belgelerden ayrıca ikincil kaynaklardan araştırılarak analiz edilecektir.

The Practice of 'Tebdil-i Kıyafet' (disguise) by Ottoman Sultans in the 17th and 18th Centuries

For centuries, clothing has functioned as the most prominent element in identifying identity and belonging. This characteristic of clothing obstructed rulers from seeing the true reflections of their practices within society. Consequently, from early periods, a culture of observing the public by changing attire developed. The Ottoman sultans, who were the inheritors of this culture, rarely mingled with the reaya (common people) and beraya (nobles) in the Early Modern Period by changing their attire, known as "tebdil-i kıyafet," "tebdil-i came," or "tebdil-i suret." However, in the 17th century,

Ottoman sultans turned this practice into a tradition. This can be attributed to the changes in Ottoman institutions from the mid-16th century onwards and the impact of these changes on all segments of society. This paper argues that in the 17th and 18th centuries, Ottoman sultans increasingly implemented the "tebdil-i kıyafet" practice to observe the welfare of their subjects. Young sultans who ascended to the throne in the 17th century with idealistic thoughts resorted to the fading "tebdil-i kıyafet" practice to address issues on the ground and monitor the reflections of their decisions, aiming to ensure better governance. The sultans who ascended the throne at a more mature age in the 18th century continued the "tebdil-i kıyafet" practice, turning it into one of the governance practices. Sultans who assessed the situation on-site through this practice became more open to ideas of reform. Sultan Abdul Hamid I and Sultan Selim III can be cited as examples supporting this argument. Moreover, the presence of 12 "tebdil hasekis" under the supervision of the Bostancıbaşı (head gardener) in the Ottoman Empire is evidence of the institutionalization of the "tebdil-i kıyafet" practice. All of these will be researched and analyzed through chronicles, various registers, and documents from the Prime Ministry Ottoman Archives, as well as secondary sources.

*

Osmanlı Giyim Kuşam Sektöründe "Saraylara Layık" Bir Kumaş: Sof

Emine Erdoğan Özünlü

Sof, tiftik keçisinin yününden elde edilen bir kumaştır. Parlak ve güzel görünümü nedeniyle giyim kuşamın yanı sıra birçok alanda kullanılmıştır. İpek gibi görünümü, bu kumaşın saray ve Osmanlı toplumunun üst zümreleri tarafından tercih edilmesine, hatta Avrupalı seçkinler tarafından talep görmesine yol açmıştır. Bu kumaştan üst giyim dikilebildiği gibi iç giyim de yapılabilmekteydi. Anadolu şehirleri içinde Ankara, tarih boyunca sof üretiminde en önemli merkezlerden biri olmuştur. Hem iç hem de dış piyasanın bu kumaşa talebi, özellikle 16. yüzyıl Ankara'sının üretim ve ticaretine önemli katkılar sağlamıştır. Bu durum, şehre çok sayıda yerli ve yabancı tüccarın gelmesini sağlayarak şehrin ekonomik refahını artırmıştır. Ankara şer'iyye sicilleri gibi çok sayıda arşiv belgesi, Venedikli, Lehli, İngiliz tüccarların bölgede aktif olduklarını göstermektedir. Bu bildiriye, arşiv kaynakları ve diğer kaynaklar aracılığıyla sofun sadece üretim ve ticaret açısından değil, giyim sektörü açısından da ne kadar önemli olduğu ortaya konulacaktır.

A Fabric "Worthy of Palaces" in Ottoman Clothing Industry: Sof

Sof is a fabric made from the wool of the angora goat. Due to its shiny and beautiful appearance, this fabric has been used in various areas beyond just clothing. The fabric's silk-like elegance led to its preference by the Ottoman elite, including those in palaces, and even demand from European aristocrats. Sof could be used to make both outer garments and undergarments. Among Anatolian cities, Ankara has been one of the most important centers for sof production throughout history. The demand for this fabric from both domestic and international markets significantly contributed to the production and trade life of 16th-century Ankara. This situation led to the city being visited by numerous local and foreign merchants, thereby increasing the city's economic prosperity. Archive documents, particularly the Ankara court records, reveal that Venetian, Polish, and English traders were quite active in the region. This paper will aim to highlight not only the production and trade volume of sof but also its importance in the clothing industry based on various sources, primarily archival resources.

*

Bir Moğol Geleneği: Kemere Değer Vermek

Enkhbat Avirmed

Göçebelerin giyim kültüründe ve günlük yaşamlarında kemer önemli bir yere sahiptir. At ve deve binerken ip uzun süre kullanılır ve kemere ok, yay, kupa ve kese takılırdı. Bu nedenle bir Moğol, kemer olmadan giyinmezdi. Moğol erkekleri, kemersiz kıyafet giymeyi uğursuzluk olarak görür ve cezaevine giren kişiye benzetirlerdi. Moğolca'da "deelee nömröh" yani kabanı kemersiz giymek, hapsedilmek anlamına gelir. Moğol dilinde cinsiyetleri belirleyen deyimler de vardır: "büstei" (kemerli) erkek ve "büsgüü" (kemersiz) kadın. Malçınler, yani hayvancılıkla uğraşanlar, erkek, kadın, çocuk ve yaşlı fark etmeksizin günlük yaşamlarında sabahtan akşama kadar kemer takarlar. Kemer, bu yüzden "devleti toparlayan kemer" olarak saygı görür.

Moğolların kemerlerini iki gruba ayırabiliriz: Günlük hayatta kullanılan kumaş kemerler ve soyluların rütbesini göstermek amacıyla kullanılan altın ve gümüş süslemeli deri kemerler. Göçebeler, özellikle Moğollar, kemerlerine büyük değer verirler. Kemerlerin altın, gümüş ve değerli taşlarla süslenmesi ve kaliteli işçilikle işlenmesi, Moğol tarihinin her döneminde görülür. Moğolistan'daki arkeolojik buluntular da bunu doğrulamaktadır. Altın kemer, asaletin simgesidir. Moğolların Gizli Tarihi'ne göre, Cengiz Han, Merkitleri

fethettikten sonra Jamuh ile and içerken savaş ganimeti olarak ele geçirdiği altın kemeri değiştirmişti. Aynı kaynakta, Uygurlarda İdud Han'ın, Cengiz Han'ın altın kemerinin tokasını tutarak onun evlatlık oğlu olduğunu belirtmesi hakkında bilgi verilmiştir. Bu nedenle, altın kemer hem asaletin sembolü hem de soylular arasında verilen değerli bir hediyedir. Bu gelenek günümüze kadar devam etmiştir. Moğollar günümüzde de çok değerli misafirlerine pahalı kemerler hediye etmektedirler. Ayrıca, Moğolistan Cumhurbaşkanı resmî devlet törenlerinde hâlâ altın ve gümüş kemer kullanmaktadırlar.

A Mongol Tradition: 'Valuing the Belt'

In the nomadic clothing culture and daily life, belts hold significant importance. When riding horses and camels, the belt is used for a long time, and items like arrows, bows, cups, and pouches are attached to it. For this reason, a Mongol would never dress without a belt. Mongol men considered wearing clothing without a belt as an omen of bad luck and compared it to being imprisoned. In Mongolian, the phrase “deelee nömröh,” meaning wearing a coat without a belt, signifies imprisonment. Mongolian also has terms that denote gender: “büstei” (belted) for men and “büsgüi” (beltless) for women. Those engaged in livestock farming, regardless of gender or age, wear belts from morning till evening. Consequently, belts are highly respected and referred to as “the belt that holds the state together.”

Mongolian belts can be divided into two categories: fabric belts used in daily life and decorated leather belts with gold and silver used to denote ranks among nobles. Nomads, particularly Mongols, place great value on their belts. This is evident from the decoration of belts with gold, silver, and precious stones, as well as the high-quality craftsmanship throughout Mongolian history. Archaeological finds in Mongolia confirm this. A golden belt adorned with precious stones symbolizes nobility. According to "The Secret History of the Mongols," after Genghis Khan conquered the Merkits, he changed the golden belt he had acquired as war booty when swearing an oath with Jamukha. The same source also mentions that in the Uighur region, Idud Khan indicated his adoption as Genghis Khan's son by holding the buckle of his golden belt. Thus, a golden belt represents both a symbol of nobility and a valuable gift exchanged among nobles. This tradition has continued to the present day. Mongols still present belts as gifts to esteemed guests, and Mongolian Presidents continue to use golden and silver belts in official state ceremonies.

*

On the *Yanzhi*, a Chinese word of Xiongnu origin

Erhan Taşbaş

Chinese sources document *yanzhi* as a cosmetic product. It is associated with Yanzhi Mountain, named after the red-blue flowers growing on it. In 121 BC, when the Chinese army removed the Xiongnu from the Hexi Corridor and established control over the region, this cosmetic product became a part of the daily life of the Chinese people. The word *yanzhi* phonetically transliterated into Chinese, gradually found its place in classical Chinese literature with various expansions of meaning and metaphorical uses, retaining its significance to this day.

The article focuses on the question of whether there is an etymological tie between Chinese *yanzhi* 胭脂/焉支 ‘rouge’ and Turkic *eylik* ‘rouge’. Through a comparative linguistic analysis, the study examines phonetic similarities and semantic parallels between the two terms. It delves into historical records and cross-references ancient texts to trace potential connections. The findings contribute to the broader understanding of language contact and interactions between early Chinese and Turkic cultures.

*

Yeniçerinin Yağmurluğu: Erken Dönem Bir Devlet İşletmesi Olarak Çuha Dokumacılığı

Feridun Emecen

Osmanlı askeri sistemi içinde doğrudan padişaha bağlı olarak oluşturulan seçkin bir askeri grup olarak yeniçeriler, gerek savaşçı kimlikleri gerekse kendi iç yapılanmaları ve siyasette de belirleyici rolleriyle Osmanlı tarihinde farklı bir yeri haizdir. İlk daimi ordu olarak devletin maaşa bağladığı ve bu çerçevede yeni bir organizasyon oluşturduğu, bunun yanı sıra her türlü ihtiyacının yine devletin tahsisatıyla karşılandığı yeniçerilerin kıyafetlerinde belirli bir standartın söz konusu olduğu anlaşılır. Ordu sistemi içinde tek tip ve ayırt edici kıyafetlerin, aslında modern dönemin şafağında Avrupa ordularında oluştuğuna dair genel kanaatin aksine yeniçerilerin hassa ordusu olmak sıfatıyla devlet tarafından karşılanan “melbusatında”, tek tip bir askeri giysi anlayışının hâkim olduğu söylenebilir.

Yeniçerinin külahı, sırtındaki cübbe tarzındaki üst giysisi/yağmurluğu, alt giyim olarak çakşırı ve nihayet bir başka alametifarikası olarak ekseriya sarı renkli çizmeleriyle dikkati çeken standart kıyafetleri için özel resmî alımların

söz konusu olduğu muhasebe kayıtlarından ortaya çıkmaktadır. Bilindiği üzere sadece yeniçeriler, kapı kulları değil saray mensuplarının da dahil olduğu resmi görevlilere yazlık ve kışlık olarak devletçe temin edilen elbise/kumaş tahsisatı söz konusudur. Bu organizasyon bir bakıma modern çağın eşiğinde devlet denilen idari aygıtın erken dönemde Osmanlı Devleti bünyesinde nasıl oluştuğuna dair iyi bir fikir verir. Bu manadan dışarıdan satın alımların dışında özelde yeniçeri gruplarının yazlık ve kışlık giysi dağıtımını içinde çuha denilen bir tür ince yünlü kumaşın imali için bir iktisadi sanayi işletmesi (manüfaktür) XVI. yüzyıl başlarında teşekkül etmiş görünmektedir. Devletin bizatihi doğrudan teşvikiyle oluşturulduğu anlaşılan bu dokumacılığın hangi şartlarda nasıl ortaya çıktığı, niçin buna ihtiyaç duyulduğu ve sürdürülebilir bir mahiyet kazanıp kazanmadığı, çağının “devletçilik” mantığı içinde ne gibi bir yere oturduğu bu tebliğin ana konusunu oluşturmaktadır.

The Janissary's Raincoat: Early Period State Manufacturing of Wool Fabric (Çuha)

As an elite military group directly subordinated to the Sultan within the Ottoman military system, the Janissaries hold a unique place in Ottoman history due to their warrior identity, internal organization, and role in politics. As the first standing army supported by state salaries, which led to the creation of a new organization, and with all their needs met by state provisions, the Janissaries' uniforms were subject to a standard. Contrary to the belief that uniformity in military attire originated in European armies at the dawn of the modern era, it can be said that a standardized military uniform was prevalent among the Janissaries, the imperial army funded by the state.

Records reveal specific procurements for the Janissaries' uniforms, including their hat, robe-style upper garment/raincoat, trousers, and yellow boots. Additionally, not only the Janissaries but also other palace members received state-provided summer and winter clothing and fabric allocations. This organization provides insight into how the administrative apparatus of the state evolved within the Ottoman Empire on the threshold of the modern age. Beyond procurements, a special economic enterprise for the production of fine woolen fabric known as "çuha" for the summer and winter uniforms of the Janissary groups seems to have been established in the early 16th century. The main focus of this paper is to examine the conditions under which this textile production emerged, why it was needed, and whether it gained a sustainable nature, as well as its role within the "statism" ideology of its time.

*

18. yüzyılda Osmanlı Devleti ve Fransa'nın Giyim Kuşam Kültürüne Karşılaştırmalı Bir Bakış

Gülhanım Ünsal

Önceleri ihtiyaçtan doğan örtünme, sosyal bir olguya dönüştüğünde kendi içinde simgeleri olan bir tür dile de dönüşmüştür. Toplumların kültür ve inanç farklılıkları farklı yaşam biçimlerine, dolayısıyla giyim kuşamlarına yansımıştır. Kıyafet arkaik zamanda insanın ait olduğu kabiledede sosyal statüsünü belirlemiş ve zorunluluktan çok geleneğin insanlara sunmuş olduğu bir yaşam biçimi olmuştur. Bu durum sadece giyilen giysiler olarak kalmamış, kuşanmayı şekillendiren süslemelerine de yansımıştır. Giyim tarzı simgesel olarak bir anlatım gücü oluşturur. İnsanların yaşadığı coğrafyayı, mensup olduğu topluluğu, hangi dinden olduğunu anlamak çoğu kez bu simgesel anlatım gücü ile mümkün olmaktadır. Giyim tarzı, insanoglunun inanç, kültür ve alışkanlıklarından etkilenerek gelişim göstermiştir. Türk kültürünün, önceki yüzyıllara oranla Batı kültüründen önemli ölçüde etkilenmesi, XIX. yüzyılda Tanzimat (1839) sonrası Batılılaşma süreciyle başlamıştır. Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma hareketleriyle birlikte, özellikle Fransız kültürünün etkisi altında giyim kuşam modası toplum yaşamında oldukça etkili olmuştur. Osmanlı Devleti'nde I. Mahmut (1730- 1754) ve III. Selim (1789-1807) dönemlerinde sivil memurları da içine alan kıyafet reformları yapılmıştır. Giyim kuşam Avrupalı olmuştur. Sarık, cübbe, ayakkabının yerini, redingotlar, pelerinler, pantolonlar, siyah derili potinler almıştır. Buna bizzat Sultanlar öncü olmuş, saraydan paşalara ve diğer sınıflara yayılmıştır. Orduda başlayan Batılılaşma hareketi, önce erkeği sonra da kadını içine alarak genişleme imkânı bulmuştur. Kadının modayla tanışması kent yaşamının sunduğu imkânlar çerçevesinde kalmıştır. Bu noktadan hareketle, bu çalışmanın amacını 18. yüzyılda Osmanlı Devleti ve Fransa arasındaki kültürel ilişkiler bağlamında giyim kuşam kültürü karşılaştırmalı bir şekilde ele almak oluşturmaktadır.

A Comparative Perspective on Clothing Culture in the Ottoman Empire and France in the 18th Century

Initially, covering for practical needs evolved into a social phenomenon, transforming into a form of communication with its own symbols. The cultural and belief differences among societies reflected in their various lifestyles and, consequently, their clothing. In ancient times, clothing determined an individual's social status within their tribe and became a lifestyle offered by tradition rather than necessity. This situation not only affected the clothes worn but also influenced the adornments that shaped attire. Clothing style symbolically creates a narrative power. Understanding a person's geographical

location, community affiliation, and religion is often possible through this symbolic narrative power. Clothing style developed under the influence of human beliefs, culture, and habits. The significant influence of Western culture on Turkish culture, compared to previous centuries, began with the Westernization process after the Tanzimat (1839) in the 19th century. In the Ottoman Empire, Westernization movements, especially under the influence of French culture, had a substantial impact on fashion and social life. During the reigns of Mahmud I (1730-1754) and Selim III (1789-1807), clothing reforms included not only military but also civilian officials. The clothing became Europeanized, with redingotes, cloaks, trousers, and black leather boots replacing traditional items like the sarık, robe, and shoes. Sultans themselves led this change, which spread from the palace to pashas and other classes. Westernization in the army initially affected men and later extended to women. Women's introduction to fashion remained within the opportunities provided by urban life. Thus, this study aims to comparatively examine the clothing culture between the Ottoman Empire and France in the 18th century within the context of their cultural relations.

*

Clothing Culture of the Kazakhs and Kyrgyzs of the Semirechye Region in the 19th Century

Güljanat Kurmangaliyeva Ercilasun

Semirechye, the historical region in Central Asia, included the territory of present-day southern Kazakhstan and northern Kyrgyzstan. It was one of the vivid and favorable regions of the 19th century. This century was a time when crucial changes began for the Kazakh and Kyrgyz people, who lived a nomadic life. The Czarist Russian domination caused many changes in terms of political, economic, and social structure. In this respect, this century should be considered the beginning of the transition period for the Kazakhs and Kyrgyzs. Clothing culture, a part of material culture, is an important aspect to understand everyday life of the people.

Clothing culture has a close tie with traditions but is also vulnerable to fashion changes. The production and preparation of clothes had its own peculiarities depending on local geographical and climatic conditions. The mentioned nomadic Turkic peoples preserved the traditional core; however, there were some changes due to political and administrative conditions.

Furthermore, it can be claimed that a process of change took place among the Kazakhs and Kyrgyzs of the Semirechye region in the 19th century, resulting in changes in Kazakh and Kyrgyz clothing culture.

This paper aims to provide a picture of the clothing culture of nomadic Kazakh and Kyrgyz people in the mentioned region and period and to emphasize the changes. Additionally, the materials of the clothes will be investigated. Interrelations between the nomadic indigenous people and traders of Transoxiana, Russia, and China will also be discussed. The paper will use both first-hand and second-hand sources.

*

Manas Destanı'nda Giysi Parçaları ve Ek Unsurlarının Leksik-Semantik Özellikleri

Gülzura Cumakunova

Manas Destanı'nın kelime dağarcığının giyim parçaları ve ek unsurları alt grubu, giysi fonksiyonunu tamamlayan önemli parça adları olarak tek işlevli öge adlarını içerir ve ona bütünlük ve millî özellik kazandırır. Giysilerin millî kimliğindeki ve kesimindeki herhangi bir biçim değişikliği bu unsurlar vasıtasıyla elde edilir. Bu grubun bir diğer önemli özelliği de temel kadrosunun Kırgız sözcüklerinin nispeten kadim grubunu temsil etmiş olmasıdır. Bu gruptaki sözcüklerin çoğu, örneğin: caka, etek, önür, ceñ, kur, kayış, belboo eski Türk yazılı eserlerinde yer almakla beraber ve bugüne kadar da Kırgız kelime hazinesindeki aktif kullanım yerini koruyor. Aynı zamanda grubun bazı üyelerine ait semantik ayrıcalıkların mevcudiyeti, grubun ayrı paradigmatik özelliklerine göre farklı semantik gruplar içinde incelenmesini de zorunlu kılar. Bildirimizde, grubun işte bu diyakronik ve senkronik özellikleri nezdinde çağdaş Kırgız dili ile Manas Destanı sözcüklerinin leksik-semantik mukayesesinin yapılması hedeflenmektedir.

Lexical-Semantic Characteristics of Clothing Parts and Additional Elements in the Epic of Manas

The vocabulary of the Epic of Manas includes a subcategory of clothing parts and additional elements, featuring single-function item names that are crucial for completing the clothing function and imparting unity and national characteristics. Any form changes in the national identity and cut of clothing are achieved through these elements. Another significant feature of this group is that its core represents a relatively ancient segment of Kyrgyz vocabulary. Many words in this group, such as caka (a type of garment), etek (skirt), önür

(sash), ceñ (belt), kur (cord), kayış (strap), and belboo (belt), are found in ancient Turkic written works and continue to be actively used in Kyrgyz vocabulary today. Additionally, the existence of semantic distinctions among some members of the group necessitates examining them within different semantic groups according to their distinct paradigmatic characteristics. This paper aims to perform a lexical-semantic comparison of contemporary Kyrgyz language and the vocabulary of the Epic of Manas in light of these diachronic and synchronic characteristics.

*

Selçuklu Türklerinde Giyim Kuşama Dair Gözlemler (Büyük Selçuklu Devleti Dönemi)

Halil İbrahim Gökbörü

Selçuklular döneminde Türklerin giydiği kıyafetler hakkında doğrudan bilgi veren kaynaklardan söz etmek kolay değildir. Bununla birlikte tarih eserlerinde kişilerin kılık ve kıyafetlerine ilişkin kayıtlar yer almıştır. Özellikle hükümdar ve çevresindeki insanların kıyafetleri hakkında zaman zaman dikkat çeken tespitler yapılmıştır. Bu çerçevede Selçuklu sultanlarının, aile fertlerinin yanı sıra saray teşkilatı içinde bulunan şahısların giyim ve kuşamlarına dair gözlemler yapmak mümkündür. Sivil halkın kıyafetine dair söylenebilecek şeyler son derece sınırlıdır. Yine de tarihi kayıtlarda Selçuklular zamanında Türklerin giydikleri kıyafet konusunda bir kanaat elde edilebilir. İnsanların başlarında taşıdıkları börk, miğfer, sarık; vücutlarına giydikleri gömlek, kaftan, aba, şalvar, içlik; ayaklarına giydikleri çarık, çizme türü giyim malzemelerini genel olarak tasavvur edebilmekteyiz. Ayrıca başta seyyah ve coğrafyacıların kaleme aldığı tarih eserlerinde kıyafet malzemesi oluşturan kumaş türlerini de görebilmekteyiz. Başlıca ipekli, pamuklu ve yünlü kumaşların imalatı, ticareti ve elbiseye dönüştürülmesi hakkında kimi kayıtlar aktarılmıştır. Ortaçağ müellif grupları içinde bu seyyah ve coğrafyacıların bu rivayetleri oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Bu incelemede Ortaçağ Müslüman müelliflerin eserlerinde geçen kayıtlara göre Selçuklu Türklerinin kıyafetlerinin bir tipolojisi tayin edilecektir.

Observations on the Clothing of the Seljuk Turks (The Period of the Great Seljuk State)

It is not easy to mention the resources that includes knowledge directly the dresses that Turks wear during Seljukids period. However, there have been records of people's disguises and clothes in historical works. Especially about

the clothes of the monarch and the people around her, remarkable determinations have been made from time to time. Within this framework, it is possible to make observations on the clothing and attire of Seljuk sultans and family members, as well as those who are in the palace organization. What can be said about the dress of the civilian population is extremely limited. Nevertheless, in historical records, an opinion can be obtained about the clothes that Turks wore during the Seljuk period. We can generally imagine the kind of clothing materials that people carry on their heads, helmet turban, shirt, kaftan, aba, bag, underwear that they wear on their bodies; sandals, boots that they wear on their feet. In addition, we can see the types of fabrics that make up clothing material in the historical works written by travelers and geographers in the first place. Some records about the manufacture, trade and conversion of mainly silk, cotton and woolen fabrics into dresses have been transmitted. These narrations of travelers and geographers occupy a very important place among the medieval author groups. In this review, a typology of the clothing of the Seljuk Turks will be determined according to the records in the works of medieval Muslim authors.

*

Türk Giyim Kültüründe Dijital İletişim Uygulamaları: LC Vaikiki Örneği

Hidayet Hale Küniçen - Serpil Samur

Dijital iletişim uygulamalarının günlük yaşamın her alanına yansıdığı ve günlük yaşama yön verdiği bu çağ, “Dijital Çağ” adıyla anılmaktadır. Dijital iletişim uygulamalarının etkin kullanıldığı alanların başında moda-giyim sektörü olduğu bilinmektedir. Dijital iletişim uygulamaları; Sosyal medya, Sanal Gerçeklik (SG), Artırılmış Gerçeklik (AG), Karma Gerçeklik (KG), Metaverse (evren ötesi), Non- Fungible Token (NFT) vb. kavramları içermektedir. Bu uygulamalar ile giyim kültürünün üretimden tüketime değişim ve dönüşüm geçirdiği görülmektedir. Dijital iletişim uygulamaları; yalnızca tüketicilere değil, giyim alanındaki üretici firmalara da olanaklar sağlamaktadır. Üretici firmalar; bu uygulamaları kullanarak tüketicilerin eğilimlerini takip edebilmekte hatta yönlendirebilmektedir. Firmalar, üretim aşamasında tasarım süreçlerini sanal ve üç boyutlu ortamlarda doğayı da koruyarak dijital olanaklarla gerçekleştirebilmektedirler. Bu uygulamaların yardımı ile üretici firmalar, daha geniş kitlelerle etkili bir iletişim ortamı yaratabilmektedirler: Sanal giysiler, sanal deneyimleyiciler (influencer), sanal defileler, AG ile oluşturulan ürün deneyimleri, sanal deneme kabinleri, metaverse mağazalar, NFT ile alışveriş, bu uygulamaların sunduğu olanaklar

arasındadır. Bu çalışmada, bir Türk giyim markası olarak “İyi Giyinmek Herkesin Hakkı” misyonu ile 82 ülkede 1200’den fazla mağazaya ve 54,000’den fazla çalışana sahip LC Waikiki’nin elde ettiği başarılarında dijital iletişim uygulamalarının rolü araştırılmıştır. Bu amaçla, LC Waikiki markasında dijital iletişim uygulamalarının nasıl kullanıldığı incelenmiştir. Çalışma, betimsel yöntem ile tasarlanmıştır. Çalışmanın sonucunda, bir Türk giyim markası olan LC Waikiki’nin dijital iletişim stratejisini bu uygulamalarda nasıl belirlediği ortaya konmuştur.

Digital Communication Applications in Turkish Clothing Culture: The Case of LC Waikiki

The era in which digital communication applications permeate every aspect of daily life and shape everyday activities is referred to as the "Digital Age." It is well-known that the fashion and clothing sector is one of the primary fields where digital communication applications are effectively utilized. Digital communication applications include concepts such as social media, virtual reality (VR), augmented reality (AR), mixed reality (MR), metaverse, non-fungible tokens (NFTs), and more. These applications have led to significant changes and transformations in clothing culture, from production to consumption. Digital communication applications provide opportunities not only to consumers but also to producer firms in the clothing sector. Producer firms can use these applications to monitor and even influence consumer trends. Companies are able to carry out design processes in virtual and three-dimensional environments, thus preserving nature while leveraging digital capabilities. With the help of these applications, producer firms can create an effective communication environment with a broader audience, including virtual garments, virtual influencers, virtual fashion shows, product experiences created with AR, virtual fitting rooms, metaverse stores, and NFT-based shopping. This study investigates the role of digital communication applications in the success achieved by LC Waikiki, a Turkish clothing brand with the mission "Good Dressing is Everyone's Right," which operates over 1,200 stores in 82 countries and employs more than 54,000 people. To this end, the study examines how digital communication applications are utilized by the LC Waikiki brand. The study is designed using a descriptive method. The results reveal how LC Waikiki, as a Turkish clothing brand, defines its digital communication strategy through these applications.

*

The Role of Nomads in the Aba Industry: Case Study in Balıkesir, Northwestern Anatolia during Nineteenth Century

Hikari Egawa

Balıkesir, a region in northwestern Anatolia, is famous for its *Aba* (wool textile) industry. *Aba* is a thick cloth weaved from wool. It has long been used to make men's jackets, vests, or trousers as rainwear or winterwear. While it is unclear when the *Aba* industry started in Balıkesir, "*Aba* cloth" was recorded in the Islamic law court registers (*Şer'iyye Sicilleri*) during the first half of the seventeenth century. In 1826, with the abolition of Janissary corps (Yeniçeri) and the subsequent creation of the new Western-style *Mansure* Army (*Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye*), *Aba* production in Balıkesir entered a new stage. The new Western-style uniforms were made of *Aba*, especially for cold and rainy weather, and Balıkesir was designated for one of the centers of *Aba* production in the Ottoman Empire. Because many nomadic groups of shepherds such as *Gündüzlü* were living in Balıkesir and its environs. Furthermore during 1840s, one nomadic group *Kıldonlu*, began to work at a studio as spinner of wool. With the outbreak of the Crimean War in 1853, the demand for thick *Aba* outerwear to protect soldiers from the cold suddenly increased, directly connecting the economic activities of nomadic peoples with the international war. In Balıkesir, the *Aba* industry has partially continued to the present day. A more thorough examination is warranted into the role of Nomads both in the *Aba* industry and in the world history.

*

XX. Yüzyıl Başlarında Bir Kazak Göçü Panaromasına Yansıyan Giyim ve Kuşama Dair

İlhan Şahin

Yazılı tarih kaynakları, başta tarihçiler olmak üzere sosyal bilimcilerin en fazla müracaat etikleri ve kullandıkları kaynaklar arasında yer almaktadır. Bunun yanında mitler, efsaneler, destanlar, hikayeler, deyimler ve atasözleri başta olmak üzere yaşamakta olan fertlerin belleğe dayalı sözlü anlatılarının da önemli birer kaynak olduğunu belirtmek gerekir. Bu bağlamda yerinde yaşama yöntemiyle gözlem ve tespitlere dayalı araştırmaların da önemli olduğu aşikardır. Son zamanlarda ise insanoğlu için yaşamın çeşitli yönlerini ve görünümelerini içeren kaya üstü tasvirlerin, çizimlerin, minyatürlerin, resimlerin ve fotoğrafların önemli bir kaynak türü olarak kullanıldığı da dikkati çekmektedir.

Belirtilen hususlar çerçevesinde bildirimizin konusunu, Rus ressam Nikolay Gavrilovich Khludov'un (1850-1935) bir Kazak göçebe grubunun göçünü yansıtan resmi ve bu resme yansıyan Kazak giyim kuşamı teşkil etmektedir. Konunun daha iyi anlaşılabilmesi için bildirimizde önce Khludov'un hayatına dair kısaca bilgi verilecek, sonra göçün genel panoramasını yansıtan resim üzerinde giyim kuşam da dahil olmak üzere dikkati çeken farklı detaylara işaret edilecektir.

On Clothing and Dress Styles Reflected in the Panorama of a Kazakh Migration in the Early 20th Century

Written historical sources are among the most frequently consulted and used sources by social scientists, especially the historians. In addition to that, it should be noted that the memory-based oral narratives of living individuals, especially myths, legends, epics, stories, idioms and proverbs, are also important sources. In this context, it is obvious that research based on observations and determinations with the method of living on the spot is also important. Recently, it is also noteworthy that depictions on the rocks, drawings, miniatures, paintings and photographs, which contain various aspects and views of life for human beings, are used as an important type of source.

Within the framework of the mentioned issues, the subject of our paper is the painting of the Russian painter Nikolay Gavrilovich Khludov (1850-1935) reflecting the migration of a Kazakh nomadic group and the Kazakh clothing in this painting. For a better understanding of the subject, our paper will first give brief information about Khludov's life, and then point out different details, including clothing, on the painting reflecting the general panorama of the migration.

*

1991 年後 Q-pop 哈薩克塑造國族身份和推廣文化的角色

Jia-yi Dai 戴佳怡

本文探討自 1991 年蘇聯解體以來，Q-pop (Qazaq-pop) 在哈薩克塑造國族身份和推廣文化方面的角色。研究動機源於韓國流行音樂 (K-pop) 對哈薩克文化的深遠影響，以及哈薩克如何借鑒和發展自身的流行音樂形式。報告分析了 Q-pop 的興起過程、背景、以及其對哈薩克國家身份和文化推廣的影響。

首先，Q-pop 在音樂風格、視覺呈現、訓練體系和市場營銷策略等方面深受 K-pop 的影響。然而，與 K-pop 不同的是，Q-pop 更多地被視為哈薩克政府推動國家身份和文化認同的一種工具。哈薩克政府利用 Q-pop 來強化國家意識和公民意識，推動多元文化發展，並在推動文化創新和增強民族自豪感方面發揮了重要作用。接著探討 Q-pop 在社會中的衝突和爭議。Ninety One 樂隊的出現引發了廣泛的社會關注和討論，尤其是在挑戰傳統性別規範和社會觀念方面。

總結來說，Q-pop 作為一種新興的文化現象，成功地融合了哈薩克傳統文化和現代流行元素，不僅塑造了哈薩克的國家身份，這種跨文化的交流與融合，也成為哈薩克社會建立世代文化交流、討論的平台。

The Role of Q-pop in Shaping National Identity and Promoting Culture in Kazakhstan since 1991

This paper explores the role of Q-pop (Qazaq-pop) in shaping national identity and promoting culture in Kazakhstan since the dissolution of the Soviet Union in 1991. The motivation for this study stems from the profound influence of Korean pop music (K-pop) on Kazakh culture and how Kazakhstan has adapted and developed its own pop music form. The report analyzes the rise of Q-pop, its background, and its impact on Kazakhstan's national identity and cultural promotion.

Firstly, Q-pop has been significantly influenced by K-pop in terms of musical style, visual presentation, training systems, and marketing strategies. However, unlike K-pop, Q-pop is more commonly viewed as a tool used by the Kazakh government to promote national identity and cultural recognition. The Kazakh government utilizes Q-pop to strengthen national consciousness and civic identity, foster multicultural development, and play a crucial role in cultural innovation and enhancing national pride. The paper also examines the conflicts and controversies surrounding Q-pop in society. The emergence of the band Ninety One has sparked widespread social attention and discussion, particularly regarding challenges to traditional gender norms and social concepts.

In conclusion, Q-pop, as an emerging cultural phenomenon, has successfully integrated traditional Kazakh culture with modern pop elements. It has not only shaped Kazakhstan's national identity but also served as a platform for intercultural exchange and discussion within Kazakh society.

Clothing culture during the Xiongnu dynasty

Konuralp Ercilasun

The clothing culture during the Xiongnu dynasty has its roots in the climate conditions of the great steppe region. The general culture of the Altay communities, based on horse riding within the conditions offered by the steppe, was shaped around animal husbandry. Pastoralism, shepherding and horse herding were main occupations for sustaining life. The products that were provided by and provided for pastoralism basically formed the clothing culture in the steppe. We can trace the clothing culture of steppe people as early as Xiongnu era.

The oldest sources for the Xiongnu are Chinese dynastic annals. These sources provide very little information for the era before 209 BC. However, from this date onwards, records starting with the enthroning of Modu Chanyu of Xiongnu allow us to follow the chronological discourse more clearly.

The main thing to consider about Chinese sources is not to forget the purpose of the writing. The main purpose was to prove the legitimacy of the on-going Chinese dynasty. For achieving this conclusion, the rulers of the previous dynasty, important events, economy, geography, important people and neighbors are described in the annals. This narrative was written within the framework of the ideology of legitimization of the ruling dynasty. Therefore, the information given about neighboring nations can only be found in the sources as much as it is related with the China proper. Moreover, most of these records describe political events. Despite this, it is possible to extract the information given about some aspects of the culture and compare it with known ages.

Records regarding the clothing culture of Xiongnu will be identified in early Chinese sources. These records will be interpreted and compared with latter records in the paper. Chinese official dynastic histories will be used as the main source for the clothing culture of Xiongnu.

*

Türkçe ve Çince'deki Kıyafetle ilgili Atasözü, Deyim ve İkillemelerin Karşılaştırılması

Lan-ya Tseng 曾蘭雅

Bu makale, Türkçe ve Çince'de giysi ile ilgili atasözleri, deyimler ve ikillemeleri karşılaştırarak kültürel farklılıkları ve benzerlikleri ortaya koymayı

amaçlamaktadır. Giysiyle ilgili yukarıda bahsi geçen kalıplaşmış ifadeler, her iki kültürde de toplumsal normlar, estetik değerler ve kimlik üzerine derinlemesine fikir verici dil unsurlarıdır. Bu çalışma, her iki dilde yaygın olarak kullanılan bu ifadelerin dilbilimsel yapıları ve anlamlarını analiz etmektedir. Makale, bu iki dil arasındaki benzerliklerin karşılıklı dil-kültür ilişkilerinden mi yoksa bağımsız ancak benzer dünya görüşleri ve felsefi perspektiflerden mi kaynaklandığını incelemeyi hedeflemektedir.

A Comparative Study of Proverbs, Idioms, and Collocations Related to Clothing in Turkish and Chinese

This paper aims to highlight cultural differences and similarities by comparing proverbs, idioms, and collocations related to clothing in Turkish and Chinese. These fixed expressions related to clothing provide deep insights into societal norms, aesthetic values, and identity in both cultures. This study analyzes the linguistic structures and meanings of these commonly used expressions in both languages. The paper seeks to determine whether the similarities between these two languages stem from mutual linguistic-cultural relationships or from independent yet similar worldviews and philosophical perspectives.

*

Giyim Tarzlarıyla Medeniyet İnşası

Mehmet Uzman

İnsanoğlu dış bedenini, tabiatın vereceği zararlardan korumak amacıyla giyinmeyi ve giysi türlerini icat etmiştir. Başlangıçta bedeni tamamen tabiatın şartlarına karşı koruma amacıyla başlayan giyim-kuşam, zamanla iklim, coğrafya, inanç, sosyoekonomik şartlara bağlı olarak ülkeden ülkeye, toplumdan topluma, kültürden kültüre farklılıklar göstermiştir. İsmail Hami Danişmend, Türklük Meseleleri adlı eserinde dünya medeniyetlerini geleneksel giyinme tarzlarından hareketle bir tasnife girişir. Güney Asyalıların peştenbal, Romalıların ihram, Arapların tek parça zıbın, Türklerin ise ata binneleri hasebiyle pantolon-gömlek-yelek gibi çağdaş giyinme tarzına en yakın giyinme geleneğine sahip olduklarını söyler. Buradan hareketle Türkleri, medeniyet hiyerarşisinin en üstünde yer alan toplumların yanına koyar. Oysa giyim kuşam geleneklerini belirleyen faktörlerden en önemlilerden biri iklimdir. Sıcak ülkelerin insanların giyimleriyle soğuk ülkelerde yaşayan insanların giyimleri bu yüzden farklıdır. İklim yanında çevre ise giysilerin yapıldığı malzemelerin belirlenmesinde başat etkidir. İnanç ve sosyoekonomik şartlar ise nasıl giyinilmesi gerektiğini belirler ve ikincil

etkenlerdir. Bu tebliğde İsmail Hami Danişmend'in 1940 yıllarda Türkleri, Batı medeniyetine yakınlaştırma çabaları eleştirilecek ve Türk giyim kuşam gelenekleri hakkında bilgi verilecektir.

Classification on Civilization Through Clothing Styles

Human beings have invented clothing and types of clothing in order to protect their external bodies from the damages that nature might cause. Clothing, which initially began with the sole purpose of protecting the body against natural conditions, has varied over time depending on climate, geography, belief, socio-economic conditions from country to country, society to society, and culture to culture. The famous historian İsmail Hami Danişmend, in his work called "Türklük Meseleleri", attempts to classify world civilizations based on their traditional dressing styles. According to him, South Asians have a dressing tradition such as loincloth (peştenbal), Romans had ihram, Arabs had/have one-piece robe, and Turks, because they ride horses, have a dressing tradition that is closest to the modern dressing style, such as trousers-shirt-vest. From this point of view, he places the Turks among the societies at the top of the hierarchy of civilization. However, one of the most important factors determining clothing traditions is the climate. The clothing of people living in hot countries is therefore different from that of people living in cold countries. In addition to climate, the environment is the primary factor in determining the materials from which clothing is made. Beliefs and socioeconomic conditions determine how to dress and are secondary factors. In this paper, İsmail Hami Danişmend's efforts to bring Turks closer to Western civilization in the 1940s will be criticized and information will be given about Turkish clothing traditions.

*

Buhara Emirliği'nde Giyim Kuşam Kültürü

Muhammed Bilal Çelik

Buhara Emirliği, Buhara Hanlığı'nda iktidara gelen üç hanedandan sonuncusu olan Mangıtların yönetimini üstlendiği bir siyasi yapıdır. 1756-1920 yılları arasında varlık gösteren Buhara Emirliği, Türkistan coğrafyasında Cengizli geleneklerin özellikle yönetim anlayışında ciddi değişime uğradığı, bu soydan gelmenin hala önemli olduğu bir devrede bunu farklı yöntemlerle etkisiz kılmayı başaran bir yönetim dönemidir. Bu devre artık İslami geleneğin daha güçlü bir şekilde hem devlet hem de halk katında etkinlik kazanması damgasını vurmuştur. Bu tebliğde bütün bu siyasi ve ideolojik anlayışın

dışında kültürel bir vaka olarak emirlikteki hem yönetim katının hem de halkın giyim kuşam kültüründen söz edeceğiz. Giyim kuşamı belirleyen temel unsurlar, dikkati çeken hususiyetler, kullanılan malzeme ve renkler bu çerçevede ele alınacaktır. Yine kaynakların izin verdiği ölçüde kıyafet çeşitleri, resmi, eğlence, ev gibi farklı ortamlarda giyim kuşamdaki değişim tebliğde ele alınacak diğer bir konudur.

Clothing Culture in the Emirate of Bukhara

The Emirate of Bukhara is a political structure ruled by the Mangits, the last of the three dynasties that came to power in the Bukhara Khanate. The Emirate of Bukhara, which existed between 1756-1920, was a period of administration that managed to neutralise this with different methods in a period when the Chingissid traditions in the Turkestan geography underwent a serious change, especially in the understanding of administration, and it was still important to come from this lineage. This period was marked by a stronger influence of the Islamic tradition on both the state and the people. In this paper, we will talk about the clothing culture of both the administrative level and the people in the emirate as a cultural phenomenon apart from all these political and ideological understandings. The main elements determining the clothing, the salient features, the materials and colours used will be discussed within this framework. Again, to the extent permitted by the sources, the types of clothing, the change in clothing in different environments such as official, entertainment, and domestic is another subject that will be discussed in the paper.

*

Türk Dilinde Giyim-Kuşama Dair Söz Varlığına Kısa Bir Bakış

Mukadder Güneri

Türk dilinin tarihi seyri, yazılı metinlerden bugüne 1400 yıldan fazla bir süreyi kapsadığı bilinmekle beraber, Türk yazı dilinin tarihi VII ve VIII yüzyıllarda Orhon vadisinde dikilmiş olan yazıtlarla başlar. Yani ilk büyük metinler Tonyukuk (725), Bilge Kağan (731) ve Köl Tigin (732) adına dikilmiş Göktürk Yazıtları'dır. Türk Dilinin ilk sözlüğü ve dil bilgisi kitabı ise Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmış (1072-1074) olan "Divan ü Lugat'it-Türk" adlı yapıttır. Altay dil ailesinin en büyük kolu olan Türk dili, tarihi süreçte Köktürk, Soğd, Uygur, Mani, Brahmai, Tibet, Süryani, Arap, Grek, Ermeni, İbrani olmak üzere on üç farklı alfabe ile yazılmış olup, Uygurlar döneminde Sanskritçe, Toharca, Soğdca ve Çince'nin, Selçuklu ve Osmanlı devletleri

döneminde Arapça ve Farsça'nın ve sonrası Rusça, İngilizce, Fransızca'nın etkisinde kaldığı görülür. Bu etkileşimin tarihte en belirgin nedeni, yönetimi elinde tutanların kendi dil ve kültür değerlerinin kabul edilmesi yönünde hareket etmelerinin aksine, Türklerin yönettikleri milletlerin kültürlerini dışlamadan kabul edip, onların dil ve kültürlerini kendi dil ve kültürlerinden daha çok benimsemeleri olmuştur. Bu duruma, Selçuklu ve Osmanlı döneminde, Arapça'nın bilimsel, Farsça'nın da kültürel alanda etkinliği örnek verilebilir. Bu coğrafi yaygınlığı, tarihi eskiligi, tarihi geçmişinde geçirmiş olduğu çeşitli kültürel süreçler sonucu, Türk dili zengin söz varlığına sahiptir. Kaşgarlı Mahmud'un 1070 li yıllarda derlemiş olduğu yaklaşık dokuz bin Türk dilinin söz varlığını, günümüze taşımıştır. Bugün Türkçe Sözlük (2011 Ankara, 11. Baskı Türk Dil Kurumu yayını)'te doksan iki binin üzerinde sözcük bulunmaktadır. Öte yandan, Türk dilinin dünyanın en çok konuşulan beş dili arasında (bütün lehçeleri ile) olduğu görüşü kabul görmektedir Türkçe, Kuzey Buz Denizi'nden Hindistan'ın kuzeyine, Çin Halk Cumhuriyeti'nin içlerinden, Avrupa'nın en uç noktasına kadar yayılmış ve milyonlarca kişi tarafından konuşulmaktadır. Günümüz dünyasında ise, bu coğrafi yayılma daha da artmıştır. Geçmişten bugüne farklı coğrafyada konuşula gelen Türkçe, tarihi sürecinde anlatım, yazım bakımından farklılıkların ortaya çıkması, gelişmesinin doğal sonucu olmuştur. Türk diline, bağımsız devlet, özerk bölgeler açısından bakıldığında, ilk olarak Türkiye, Azerbaycan, Başkurt, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tataristan, Türkmenistan, Çin Uygur Bölgesi akla gelmektedir. Bir dil hangi coğrafyada konuşulursa konuşulsun, söz varlığı o dilin zenginliğini gösterir. Türkçenin zengin söz varlığı, giyim kuşama dair söz varlığı, nitel bir yöntemle ve fenomenolojik bir yaklaşımla incelenmiştir.

A Brief Overview of Clothing Vocabulary in Turkish Language

Although it is known that the historical course of the Turkish language covers a period of more than 1400 years from written texts to the present, the history of the Turkish written language begins with the inscriptions erected in the Orhon Valley in the VII and VIII centuries. In other words, the first major texts are the Göktürk Inscriptions erected in the name of Tonyukuk (725), Bilge Kağan (731) and Köl Tigin (732). The first dictionary and grammar book of the Turkish Language is the work called "Divan ü Lugati't-Türk" written by Kaşgarlı Mahmut (1072-1074). The Turkish language, which is the largest branch of the Altai language family, has been written in thirteen different alphabets throughout history, including Köktürk, Sogdian, Uyghur, Mani, Brahmi, Tibetan, Assyrian, Arabic, Greek, Armenian, Hebrew, and during the Uyghur period, Sanskrit, Tocharian, Sogdian. It is seen that Chinese and

Chinese were influenced by Arabic and Persian during the Seljuk and Ottoman states, and later by Russian, English and French. The most obvious reason for this interaction in history is that, contrary to the rulers' efforts to accept their own language and cultural values, the Turks accepted the cultures of the nations they ruled without excluding them and adopted their languages and cultures more than their own. This situation can be given as an example of the effectiveness of Arabic in the scientific field and Persian in the cultural field during the Seljuk and Ottoman periods. As a result of its geographical prevalence, historical oldness and various cultural processes it has gone through in its historical past, the Turkish language has a rich vocabulary. It has brought the vocabulary of approximately nine thousand Turkish languages, compiled by Mahmud of Kashgar in the 1070s, to the present day. Today, there are over ninety-two thousand words in Turkish Dictionary (2011 Ankara, 11th Edition Turkish Language Association publication). On the other hand, it is accepted that the Turkish language is among the five most spoken languages in the world (with all its dialects). Turkish has spread from the Arctic Ocean to the north of India, from the interior of the People's Republic of China to the farthest point of Europe, and has spread to millions of people. In today's world, this geographical spread has increased even more. Turkish, which has been spoken in different geographies from past to present, has been the natural result of its development and the emergence of differences in terms of expression and spelling throughout its history. When we look at the Turkish language in terms of independent states and autonomous regions, Turkey, Azerbaijan, Bashkir, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Tataristan, Turkmenistan and the Chinese Uyghur Region come to mind first. No matter which geography a language is spoken in, its vocabulary shows the richness of that language. The rich vocabulary of Turkish, the vocabulary of clothing, was examined with a qualitative method and a phenomenological approach.

*

Altaylardan Toroslara Maddi Kültür Eserlerinde Uzun Saç Geleneği

Mustafa Gökçe

Türk maddi kültür eserleri, Altaylardan Toroslara kadar çok geniş bir coğrafyada yer alır ve zengin bir kültürel mirası yansıtan motifleri içerir. Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan bu geniş saha, heykeller, kaya resimleri, mezar taşları gibi kültürel kodları içeren birçok eseri barındırmaktadır. Bu maddi kültür eserleri hem sanatsal zenginliği hem de bölgenin kültürel zenginliğini yansıtarak Türk tarihine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Türkler

tarih sahnesine çıktıkları andan itibaren benzersiz bir kültüre sahip olmuşlardır. Bu kültür, giyim kuşamdan sanata, inançlardan güzellik anlayışına kadar birçok unsuru içinde barındırmıştır. Eski Türklerin geleneksel kıyafetleri ve uzun saçları, kültürel miraslarının önemli bir parçasını oluşturmuştur. Türkistan'dan Anadolu'ya taşınan kültürel miras unsurlarından biri de uzun ve örgülü saç geleneğidir. Kadınların yanı sıra eski Türklerde erkeklerde de uzun saç yaygın olarak görülmüştür. Türk kültüründe saç ile ilgili inanışlar ve uygulamalar, tarih boyunca geniş bir coğrafyada ve zaman içinde süregelmiştir Eski Türk kültüründe uzun saçlar sadece dış görünüşle sınırlı değildi; aynı zamanda spiritüel bir anlam taşıyordu. Bilhassa örgülü saç motiflerinin kullanımı, geleneksel Türk kültüründeki saçın sembolik anlamını vurgulamaktadır. Türk kültüründe saç, aynı zamanda kişinin toplum içindeki rolünü ve inançlarını simgeliyordu. Bu uzun saçla ilgili motif ve uygulamalar, Eski Türk kültür mirasının bir parçası olarak günümüze kadar ulaşmış, tarih boyunca barındırdığı anlamları Anadolu'ya da taşımıştır. Farklı coğrafyalardaki eserlerde görülen saç motifleri, Türk kültürünün ortak değerlerinin ve inançlarının varlığını yansıtmaktadır. Sonuç olarak, Türk kültüründe saç ile ilgili inanışlar ve uygulamalar, geniş coğrafyada ve uzun bir zaman diliminde süregelmiştir. Bu kültürel süreklilik, Türk topluluklarının ortak bir kimlik ve kültürel birikim oluşturmaya katkıda bulunmuştur. Türkistan'daki heykel ve resimlerden Toroslardaki mezar taşlarına kadar çeşitli eserlerde görülen saç motifleri, bu zengin kültürel mirasın somut birer ifadesi olarak önem taşımaktadır. Bu bildiride farklı coğrafyalardan seçilen eserler üzerinden kültürel devamlılık olarak saç motifi ele alınmıştır.

The Tradition of Long Hair in Material Culture from the Altays to the Taurus Mountains

Turkish material culture artifacts span a wide geographical area from the Altays to the Taurus Mountains and reflect a rich cultural heritage with diverse motifs. This extensive area, extending from Turkistan to Anatolia, houses numerous artifacts containing cultural codes such as statues, rock paintings, and gravestones. These material culture artifacts provide significant insights into Turkish history by reflecting both artistic and cultural richness of the region.

Since their emergence on the historical stage, the Turks have possessed a unique culture that encompasses various elements, from clothing and art to beliefs and notions of beauty. Traditional clothing and long hair of the ancient Turks were crucial components of their cultural heritage. One such element carried from Turkistan to Anatolia is the tradition of long and braided hair.

Long hair was prevalent among both women and men in ancient Turkish culture.

Beliefs and practices related to hair in Turkish culture have persisted across a wide geographical area and through time. In ancient Turkish culture, long hair was not only a matter of appearance but also held spiritual significance. The use of braided hair motifs particularly highlights the symbolic meaning of hair in traditional Turkish culture. Hair also symbolized a person's role and beliefs within society. The motifs and practices related to long hair have survived as part of the ancient Turkish cultural heritage and have carried their meanings into Anatolia throughout history.

The hair motifs seen in artifacts from different geographical regions reflect the presence of common values and beliefs in Turkish culture. In conclusion, beliefs and practices related to hair in Turkish culture have continued over a vast geographical area and a long period. This cultural continuity has contributed to the creation of a shared identity and cultural accumulation among Turkish communities. The hair motifs observed in various artifacts, from statues and paintings in Turkistan to gravestones in the Taurus Mountains, are important as concrete expressions of this rich cultural heritage. This paper addresses the motif of hair as a cultural continuity through selected artifacts from different regions.

*

Altay Toplulukları Kadın Baş Giyiminde İşlevsellik ve Gösterge

Naciye Ata Yıldız

Bir dilde maddi kültüre ait söz varlığının, o kültür unsurlarının günlük hayattan çıkmasıyla unutulması, kaçınılmazdır. Konu giyim açısından irdelendiğinde, günümüzde mahalli giyim özelliklerinin kaybolarak modanın etkili olması, giyimle ilgili söz varlığını da tehlikeye düşürmektedir. Konu baş giyimiyle ilgili olarak değerlendirildiğinde, Türkiye’de baş giyimi için başörtüsü, türban, eşarp, yazma, yemeni gibi kelimelerin yaygınlaştığı, mahalli adlandırmaların ise unutulduğu görülmektedir. Türk Dünyasına dikkat edildiğinde de aynı durum söz konusudur. Yöresel kıyafetlerin günlük hayattan çıkarak artık törensel birer giyim haline gelmesi, bu kültürün günlük dilsten çıkmasına sebep olmaktadır. Oysa kültür coğrafyamız baş giyimiyle ilgili çok zengin bir kültüre sahiptir. Bir bildiri kapsamında Altay topluluklarının baş giyimiyle ilgili kültürü bütün ayrıntılarıyla değerlendirmek mümkün değildir. Bunun için giyim atlaslarına gerek vardır ve bu atlasların hazırlanması -söz konusu kültür varlığının unutulma tehlikesi nedeniyle- ivedilikle

gerçekleştirilmelidir. Bu çalışmada, bu tür atlaslara da kaynak olabilecek malzemenin öncelikle kadın baş giyimiyle ilgili olanları ele alınacak ve bu malzemenin zenginliği nedeniyle, özel anlamlar ifade eden ve örtünme dışında da işlevleri ve göstergeleri olan baş giyim unsurları ve aksesuarları değerlendirilecektir. Mesela, Türkiye Türkçesinde “mezarlık”, ölen kişilerin defnedildiği yer anlamında kullanılırken yöresel giyimde altından oluşan bir aksesuar adıdır ve ölen kadının defnedilmesi için sarf edilecek olan paranın - çeşitli sebeplerle temin edilememesi durumunda- bir kaynak olması için başta taşınmaktadır. Kırgız evli kadınlarının baş giyimini oluşturan eleçek de yedi metrelik bir kefen bezi olarak kadınların başında taşınmakta ve gerekli olan - özellikle acil durumlarda- kullanılmaktadır. Bunun gibi işlevlerin yanı sıra, baş örtüsünün bağlantı şekline göre “çete başı”, “çift kollu” gibi adlandırmalar; sosyal statüye, yaşa ve mali duruma göre farklılık arz eden örtü ve aksesuarlar bulunmaktadır. Bu bildiriye, bu kültür varlığına Altay Topluluklarından seçilen örneklerle dikkat çekilmeye çalışılacaktır.

Functionality and Significance of Women's Headwear in Altai Communities

In any language, the vocabulary related to material culture inevitably fades as those cultural elements fall out of daily life. When examined in terms of clothing, the disappearance of local clothing features in favor of fashion also endangers the vocabulary related to clothing. Specifically, regarding headwear, in Turkey, terms such as headscarf, turban, shawl, yazma (head cloth), and yemeni (a type of headwear) have become widespread, while local terminologies have been forgotten. This situation is similar in the Turkish World. As regional costumes have transitioned from daily wear to ceremonial garments, this culture has slipped out of language.

However, our cultural geography has a rich tradition regarding headwear. It is not possible to evaluate the culture of headwear in Altai communities in all its details within the scope of a single paper. This requires clothing atlases, and the preparation of such atlases should be expedited due to the risk of this cultural heritage being forgotten. This study will focus on materials that can serve as sources for these types of atlases, specifically those related to women's headwear. Due to the richness of this material, headwear elements and accessories that carry special meanings and functions beyond mere covering will be evaluated. For example, in Turkish, the term "mezarlık" refers to a burial site, but in regional clothing, it is an accessory made of metal that is carried on the head as a resource to cover the costs associated with the burial of a deceased woman if funds are not available for various reasons. The

"eleçek," a seven-meter-long shroud cloth worn on the head by married Kyrgyz women, serves as a practical item, particularly in emergencies. Besides such functions, there are also designations like "çete başı" and "çift kollu" based on how the headscarf is tied; these reflect variations in social status, age, and financial condition. This paper will highlight this cultural heritage using examples from Altai communities.

*

Klasik Türk Şiirinin Aynasında Osmanlı Hamam Kültüründe Giyim Kuşam

Nagehan Uçan Eke

Su, su kültü bağlamında başlangıçta korkulan ve saygı duyulan bir madde iken sonraları temizlenme ve günahlardan arınma aracı olarak dinî açıdan da önem arz etmiştir. Özellikle dinî yapıların yakınına inşa edilen hamamlar, cami avlularında yer alan abdesthaneler, şadırvanlar ya da kiliselerde bulunan vaftiz havuzları bu yaklaşımın bir yansımasıdır. Önceleri topluca ve kamusal alanlarda yapılan yıkanma eylemi ise bu yönüyle bir hamam kültürünün doğmasına vesile olmuştur. Mimarlık, sanat ve özellikle de kültür tarihi bakımından önemi tartışmasız olan hamam, Türkler açısından da şehirlerin ve yerleşim yerlerinin vazgeçilmez bir unsurudur.

Arapçada "ısıtan yer; yıkanma yeri" anlamındaki hamam/hammâm kelimesinin Türkçedeki en eski karşılığı "munça" veya "munçak"tır. Orta Asya Türk devletlerinde özellikle hükümdarların kullandığı deriden yapılmış ve "çerge" adı verilen çadır hamamları ise zamanla Bizans'a geçmiş ve Bizans imparatorları sefere çıktıklarında çadır-hamamda yıkanmışlardır. Selçukluların Anadolu topraklarına yerleşmesiyle de mümkün olan her yere hamam inşa edilir. Esasen bu göçebe kültürünün Yakın Doğu'ya Selçuklularla birlikte geçmiş olması ise kuvvetle muhtemeldir. I. Alaattin Keykubat'ın Anadolu'da "Hamam-ı seferi" denen bir çadır-hamam ile sefere çıkması, altın, gümüş takımların, amber kokuların bu hamamın levazımında bulunması, Harzemşahlr ordusunda da mevcut olan bu hamamın "çerge" adını muhafaza etmesi ve yarı göçebe Akkoyunlular'ın da çergeyi kullanmaları bunun bir göstergesidir. Ardından gelen Osmanlı Türkleri ise hamama oldukça fazla kıymet vermiş ve devletin sınırlarının ulaştığı her yerde irili ufaklı hamamlar yaptırmışlardır.

Osmanlı döneminde devlet adamları ya da zengin kişiler tarafından yaptırılan, mimarileri ve işlevleri ile dikkati çeken hamamlar, doğal olarak edebiyatın da konusu olmuşlardır. Öyle ki kaside ve gazellerde karşılaşılan hamama dair unsurların yanı sıra Klasik Türk edebiyatında bizzat hamamları

anlatan ve “hammamiye” adı verilen bir tür doğmuştur. Türk Halk edebiyatında ise hamamları anlatan destan örnekleri görülür. Hamamın kendine ait nizamı ve gelenekleri içerisinde hamam giyim kuşamı ise son derece önem arz eder. Hamam bohçasında yer alan futa, peştamal, havlu, kese, tas, tarak ve benzeri unsurların her biri Klasik Türk şairinin hayal dünyasında bir karşılık bulur. Bu çalışmada, Türklerin su kültüründen gelen Osmanlı hamam kültüründeki giyim kuşam unsurları, şairlerin divanlarına yansıyan örnekler üzerinden incelenecektir.

Clothing and Attire in Ottoman Bath Culture Through the Lens of Classical Turkish Poetry

Initially revered in water culture, water later became important for purification and cleansing of sins. Bathhouses near religious structures, such as those in mosque courtyards, ablution areas, fountains, or baptismal pools in churches, reflect this. The practice of communal bathing contributed to the development of a bath culture. The bathhouse, crucial in architecture, art, and cultural history, is an essential element in Turkish cities and settlements.

The Arabic term "hamam/hammām," meaning "heating place; place of washing," was first translated into Turkish as "munça" or "munçak." In Central Asian Turkish states, leather tent bathhouses called "çerge," used by rulers, eventually reached Byzantium, where emperors bathed in them during campaigns. With the Seljuks in Anatolia, bathhouses were built wherever possible, and this nomadic culture likely spread to the Near East. Sultan Alaeddin Keykubat's use of a "Hamam-ı seferi" tent-bathhouse, the presence of luxury items and fragrances, and the continued use of "çerge" by the Khwarezmian army and Akkoyunlus reflect this tradition. The Ottomans later valued bathhouses highly, constructing many wherever their empire expanded.

In the Ottoman period, bathhouses commissioned by officials or the wealthy, with their unique architecture and functions, became literary subjects. Bathhouse elements appear in odes, ghazals, and a specific genre called "hammamiye" in Classical Turkish literature. Epic examples also exist in Turkish folk literature. Bathhouse attire, including futa (towel), peştamal (traditional bath towel), towel, kese (bath glove), basin, and comb, is significant in bathhouse traditions. This study will explore Ottoman bathhouse attire, inherited from Turkish water culture, through examples in poets' divans.

*

**Кыргызстандагы улуттук кол өнөрчүлүк:
калыптанышы, өнүгүшү***Nazgul Turdubayeva*

“Кыял” – байыртадан келе жаткан элдик кол өнөрчүлүгүнүн азыркы кутман очогу, борбору, улуттук сыймыгы. Эң алгач, Кыргыз Улуттук илимдер академиясында кыргыздын улуттук өнөрүн изилдеп жүргөн Антипина Клавдия Ивановна деген этнограф-изилдөөчү 1937-жылы эл душманы катары Москвадан Кыргызстанга айдалып келип, кыргыздын кереметтүү жерине суктанып, эл арасын кыдырып, улуттук өнөрдү изилдеп турган учурда, андан өкмөт башчылары атын кандай коёбуз сураганда, “Кыял” аттуу улуттук кол өнөрчүлүк бирикмеси деген атты берген. Анын түшүндүрмөсү боюнча кыргыздын оймо чиймелеринде кыял деген оюу көп учурайт деген экен. Ошентип, 1969-жылы “Кыял” элдик көркөм кол өнөрчүлөр бирикмеси уюшулган. Аталган бирикме ошол жылдан баштап ишмердүүлүгүн республикалык жана эл аралык деңгээлге чейин кадамдарын шилтей баштайт. 1989-жылы ал кездеги Кыргызстандын биринчи катчысы Турдакун Усубалиев “Кыял” бирикмеси үчүн атайын имарат курууга, Москвадагы өкмөткө кайрылат. Ошондо “Кыял” кол өнөрчүлөр бирикмесин иштетүүгө имараттын курулушу боюнча беш вариантын сунуштайт. Анын сырткы келбети калпакка окшогон, ичи базар сыяктуу имараттын долбоору жеңип чыгат. Бирок, тилекке каршы союз тарап, ошол имарат толук бүтпөй калат. Көрсө, азыркы “Кыял” имараты калпактын көрүнүшүндөй заңкайып турмак экен. Эгемендүүлүк алганда, “Кыял” имаратын да менчиктештирүү аракети көрүлө баштаганда, аксакал Турдакун Усубалиев тирүү болуп, экс- Ачкыч сөздөр Özet президент Аскар Акаевге кайрылып, мамлекеттин карамагында алып калышат.

2003-жылы 4-сентябрда экс-президент Аскар Акаевдин токтомунун негизинде “Кыял” элдик көркөм кол өнөрчүлүк бирикмесине “улуттук” жана “элдик” деген статус берилип, “Кыял” Улуттук элдик көркөм кол өнөрчүлүк бирикмеси деп аталган. Негизи, “Кыял” Улуттук элдик көркөм кол өнөрчүлүк бирикмесинин карамагында житимиш миңге жакын уздар, кол өнөрчүлөр, усталар, зергерлер, сүрөтчүлөр, өнөр таануучулар болуп, Кыргызстандагы ар кай жерлерден чогултулган өнөр адамдары эмгек кылып келет. Ошол өнөр адамдарын тарбиялоо үчүн 1989-жылы Сүймөнкул Чокморов атындагы 19-кесиптик окуу жайы ачылып, өзгөчө шыктуу жаш жеткинчектерди бирикмеге алып турган. Мындай кадамдар Эл аралык деңгээлге чейин жетип, 2008-жылы 13 мамлекеттин борборунда катышкан.

Аталган “Кыял” бирикмесинде кол менен жасалган кыргыз куурчактардан баштап шахматтын кыргызчаланган түрлөрү, ат жабдыктары, үй буюмдары, музыкалык аспаптар, боз үйдүн кичинекей сувениринен тарта эң кичинекей кыргыз үйлөрүн “Кыялдын” усталары эң жогорку деңгээлде даярдашат. Кыял, бирикмеси, эл аралык, улуттук, академия, мамлекет, өнөр таануучулар.

National Crafts in Kyrgyzstan: Formation and Development

"Kyyal" is a symbol of national pride and traditional craftsmanship. In 1937, ethnographer Klavdiya Ivanovna Antipina, exiled to Kyrgyzstan, was inspired by Kyrgyzstan's land and people. She chose the name "Kyyal" for the national crafts organization, reflecting the frequent use of "kyyal" (dream) in Kyrgyz patterns. In 1969, the "Kyyal" Folk Art Craftsmen's Association was established and expanded its activities nationally and internationally.

In 1989, Kyrgyzstan's First Secretary, Turdakun Usubaliev, requested a special building for "Kyyal" from Moscow. Five design options were proposed, with the winning one resembling a kalpak (Kyrgyz hat) and a bazaar-like interior. However, construction was halted due to the Soviet Union's dissolution. The building was intended to be completed as a kalpak-shaped structure. After independence, there were privatization attempts, but Usubaliev appealed to President Askar Akayev, keeping the building state-controlled.

On September 4, 2003, President Akayev granted "Kyyal" "national" and "folk" statuses, renaming it the "Kyyal National Folk Art Craftsmen's Association." Today, "Kyyal" has around sixty thousand artisans, craftsmen, jewelers, artists, and experts from Kyrgyzstan. In 1989, the Suymenkul Chokmorov Vocational School was established to train talented youth. The association has reached an international level, participating in 13 countries' capitals by 2008.

The "Kyyal" craftsmen produce Kyrgyz items including handmade dolls, chess sets, horse equipment, household items, musical instruments, and miniature yurts. These items are made to high standards. The "Kyyal" Association is a significant cultural and artistic institution, with international, national, and academic contributions, and collaborations with the state and art experts.

*

Geleneksel Giyim Kuşamın Tören Yapısı ile Aktarılması: Beyşehir Karaali Köyü Yörüklerinin Giyim Kuşam Kültürü

Nilgün Aydın

İnsanın var olduğu andan itibaren başlangıçta doğa koşullarından korunmak amacıyla ortaya çıkan giyinme ihtiyacı, süreç içinde birlikte yaşama tecrübesinin bir getirisi olarak yaşanan coğrafya, iklim koşulları gibi tesirler çerçevesinde temel ihtiyaç noktasından toplumsal bir mahiyet kazanarak estetik algısının da sürece dâhil olmasıyla kültürel bir olgu hâline gelmiştir. Giyim kuşam, toplumların folklorik, sosyoekonomik yapısından, yerleşik yahut konargöçer nasıl bir yaşam şekline sahip olduğuna, kullanılan malzemelerin nasıl elde edildiğinden bu malzemelerin işlevlerine, renklerine kadar çok geniş bir yelpazede çeşitli tespitler yapılabilecek zengin bir veri sağlamaktadır. Geçmişten bugüne farklı coğrafyalarda yaşayan Türk topluluklarına bakıldığında giyim kültürlerinin benzer ve farklı yanlarıyla çeşitli etkenlere göre oluştuıkları anlaşılırken; aynı zamanda taşıdığı kültürel, mitolojik, tarihî arka planıyla da Türk kimliğini yansıttığı anlaşılmaktadır.

Geçmişte resmi ve toplumsal statü belirleyici işlevinden törenlerde giyilebilen geleneksel kıyafetlerin günümüzde hâlâ kullanılıp kullanılmadığı yahut nerelerde kullanıldığı sorusu kültürün devamlılığını sağlamada “gelenek”, “ritüel”, “tören” kavramlarının önemini bir kez daha göstermektedir. Kutlamalar, törenler ve ritüeller gelenekselleşmeyi ve geleneğin taşınmasını en iyi sağlayan yapılanmalardır. Dolayısıyla maddi kültür unsuru olan ‘giyim kuşam’ın da bir metin olarak ele alındığında alt metninin, derin yapısının anlaşılması ve adeta bir sosyal dna gibi kimlik taşıyan bu unsurun öneminin açığa çıkarılması gerekmektedir.

Bu bağlamda bildiride Türk kültüründe giyim kuşamdan bahsedilerek bir Yörük yerleşimi olup 1996 yılında Kültür Bakanlığı tarafından geleneklerini sürdürmelerinden ötürü ödül verilmiş olan Konya’nın Beyşehir ilçesi Karaali köyünde özellikle geçiş dönemlerinden evlenme aşamasında icra edilen törenlerde, kutlamalarda giyilen geleneksel kıyafetler, kıyafetlerin renkleri, giyilme aşamaları, giyenlerin statüleri, beyaz gelinlik yerine hâlâ Yörüklere ait olan geleneksel gelinliğin giyilmesi gibi birçok husus; gelenek, tarihi, sosyokültürel, mitolojik arka planı ile incelenerek görsel veriler eşliğinde değerlendirilmiştir.

Transmission of Traditional Clothing through Ceremonial Structures: The Clothing Culture of the Yörüks of Karaali Village, Beyşehir

From the moment humans existed, the need for clothing, initially aimed at protection from natural conditions, has evolved into a cultural phenomenon through the influences of geography, climate, and the process of communal living. Over time, clothing has transitioned from a basic need to a societal and aesthetic expression, reflecting cultural values.

Clothing provides a rich source of data across a broad spectrum, from the folkloric and socio-economic structures of societies to the materials used, their origins, functions, and colors. Examining Turkish communities living in various regions from past to present reveals both similarities and differences in their clothing cultures, influenced by various factors. Additionally, traditional clothing reflects the cultural, mythological, and historical background of Turkish identity.

The question of whether traditional garments, once used to denote official and social status, are still worn today or in specific contexts highlights the importance of concepts such as "tradition," "ritual," and "ceremony" in maintaining cultural continuity. Celebrations, ceremonies, and rituals are crucial for preserving and transmitting traditions. Therefore, analyzing clothing as a material cultural element requires understanding its underlying meaning and significance, akin to a social DNA that carries identity.

In this context, the study focuses on the clothing culture of the Yörük settlement of Karaali village in Beyşehir, Konya, which was awarded by the Ministry of Culture in 1996 for preserving its traditions. The study examines traditional clothing worn during transitional periods and marriage ceremonies, including the colors of the garments, the stages of wearing them, the status of the wearers, and the continued use of traditional Yörük wedding dresses instead of the white bridal gown. These aspects are explored and evaluated with visual data, considering their historical, socio-cultural, and mythological backgrounds.

*

Adalet Ağaoğlu'nun *Üç Beş Kişi* Adlı Romanında Giyim Kuşam Unsurunun İşlevsel Kullanımı

Pei-lin Li 李珮玲

Roman, hikâye ve tiyatro gibi uzun anlatıma dayalı edebî metinlerde karakterlerin giyim tarzları, onların kişilik özelliklerini ve içsel dünyalarını yansıtarak okuyucunun karakterleri daha iyi anlamasını sağlar. Adalet Ağaoğlu (1929-2020), çağdaş Türk edebiyatının en değerli isimlerinden biri ve topluma dönük bir yazardır. Romanlarında zengin bir şahıs kadrosunun yanı sıra, bireyin sosyal kimlikleri ve psikolojik sorunları çarpıcı bir şekilde ele alınmıştır. Bu çalışmada, Adalet Ağaoğlu'nun *Üç Beş Kişi* romanında şahıs kadrosu ve olaylar üzerinden, giyim kuşamın karakterlerin kişiliklerini, sosyal statülerini ve iç dünyalarını nasıl yansıttığı analiz edilmektedir. Son olarak giyim kuşamın romanın temalarını nasıl desteklediği ortaya konulmaya çalışılacaktır.

The Functional Use of Clothing Element in Adalet Ağaoğlu's Novel, *Üç Beş Kişi*

In literary texts based on long narratives such as novels, stories, and plays, the clothing styles of the characters reflect their personality traits and inner worlds, allowing the reader to understand the characters better. Adalet Ağaoğlu (1929-2020) is one of the most valuable names in contemporary Turkish literature and a writer who is oriented towards society. In addition to a rich cast of characters in her novels, the individual's social identities and psychological problems are strikingly addressed. This study analyzes how clothing reflects the characters' personalities, social status, and inner worlds through the cast of characters and events in Adalet Ağaoğlu's novel, *Üç Beş Kişi*. Finally, it will attempt to reveal how the clothing element supports the novel's themes.

*

Giyim-Kuşam Sözcükleri Biçim İncelemesi: Eşya Adı İşlevli Ekler ile İkillemeler Örneği

Rabia Şenay Şişman

Önceleri beşerî, fiziki ve coğrafi zorunluluklarla örtünme ve korunma anlamlarına karşılık gelen giyim, gelişmekte olan medeniyet ve kültür kavramlarının değişimleri sonrası “ye kürküm ye..” meşhur ifadesinde olduğu üzere saygın konumlanma ile ilgi toplamaya hizmet edici itibar ve albeni gücü

olarak yorumlanmıştır. Giyim-kuşam farklı paydaşlarla toplumların sosyo-ekonomik cephesini farklılaştıran etkenlerden sayılmış bir kavram olarak beraberinde iplik, kumaş, renk, biçki dikiş araç gereçleri gibi maddi alt başlıkları kapsamış; öte taraftan tasarım, estetik, moda ya da kadın-erkek özel koleksiyonları gibi bağımsız ve bağlı çok yönlü uğraşı kollarının gelişimine zemin hazırlamıştır. Böylece kültürel kimliği biçimlendirmenin ardından konuyla ilişkili yeni sözcüklerin tasarrufunu sağlamakla söz varlığı çeşitliliği oluşmuştur.

Türk dilinin eşya adı türetiminde işlek donanımlı ek yapısını gelecek dönemlere yansıtabilmek amacıyla ortaya konmuş bu incelemede giyim-kuşam bağlamında tesis edilmiş sözcüklerdeki ek işlevlerinin işletim imkânları, art zamanlı sözcük kazanımlarıyla hatırlatmak istenilmiştir. Bunun için giyim-kuşamla ilişkili Türkçe kökenli, eşya adı türevli olan sözcüklerle ikileme türündeki adlar örneğinde biçimsel bağlamda bir çalışma planlanmış; Türkçede bu kavramın içerdiği söz dağarcığı zenginliğinin önemine atfen kaleme alınmış bazı tarihi sözlükler ile araştırmalardan faydalanılmıştır. Veriler doküman tarama yöntemiyle derlenmiştir.

Biçimsel özellikli tasarlanmış çalışmada dil tespitlerinde başta Dîvânu Lugâti't-Türk olmak üzere bazı tarihi- tematik sözlükler taranmış; gerektiğinde derleme ve tarama sözlüklerinin bilgisine başvurulmuş; işleme, kumaş, tekstil gibi giyim-kuşamla alakalı ve disipline kabul görmüş belli başlı kaynaklara bakılmıştır. Türkçe kökenli veri tasnifinde +DİrİK, +GEç, +İlk gibi yapım ekleriyle türetilmiş morfemler; +mAk ekli eylem adları ve ikilemeli söz grupları listelenmiş; bulgular betimsel analiz yoluyla irdelenmiş, saptamalar değerlendirilerek paylaşılmıştır. Böylece kültürel hareketliliğin maddi görünümüleri denilebilecek giyim-kuşama yönelik sözcük/söz grupları çalışmasında kültürü yineleyen-yenileyen dinamik dil yapısına işaretle dilin türetme gücünün teyidi maksatlı tanıklıklar getirilmiştir.

Clothing Terminology Morphological Analysis: An Example of Noun-Functioning Suffixes and Reduplications

Initially, clothing, which used to correspond to human, physical, and geographical necessities for covering and protection, has been interpreted as a means of garnering attention related to a prestigious positioning, following the changes in developing civilizations and cultural concepts, as famously expressed in the phrase 'ye kürküm ye..' (eat my fur, eat). Clothing has been considered a concept that differentiates the socio-economic aspects of societies with various stakeholders. It encompasses material subheadings such as yarn, fabric, color, tailoring tools, and equipment. On the other hand, it has paved

the way for the development of independent and related multidisciplinary fields such as design, aesthetics, fashion, or men's and women's special collections. As a result, after shaping the cultural identity, the diversity of the vocabulary has been established to ensure the conservation of new words related to the subject.

In this study, aimed at reflecting the productive structural affix system in the derivation of common nouns in the Turkish language for future periods, the operational possibilities of affix functions in items established within the context of clothing have been intended to be reminded through recent word acquisitions. For this purpose, a formal context has been planned with examples of Turkish-origin, item-derived words related to clothing and noun forms in the form of reduplications; some historical dictionaries and research have been utilized with regard to the importance of the richness of the vocabulary contained in this concept in Turkish Data was collected through document scanning.

In this morphologically designed study, certain historical-thematic dictionaries were scanned in language determinations, primarily including 'Divanü Lugati't-Turk.' When necessary, compilation and scanning dictionaries' information was consulted, and primary sources relating to embroidery, fabric, textile and clothing were examined. In Turkish origin data classification, morphemes formed with derivational suffixes such as +DirIk, +GEç, +Ilk, action nouns with the +mAk suffix, and reduplicative word groups were listed. Findings were analyzed through descriptive analysis, and observations were shared. Thus, in the study of clothing-related word/word groups, which can be called the material appearances of cultural mobility, testimonies are brought to confirm the power of language derivation with the purpose of reiterating-renewing dynamic language structure that reflects culture.

*

Yazılı Kaynaklar, Arkeolojik ve Sanat Tarihi Verileri Işığında Eski Türklerde Giyim-Kuşam

Saadettin Yağmur Gömeç

Hiç şüphesiz eski Türklerin kılık-kıyafetleri yaşadıkları bozkırın yapısına uygun mahiyette idi. Netice itibarıyla ömrü at üzerinde geçen tarihteki Türklerin esas giysileri ata binerken rahatlık sağladığından ötürü ceket, gömlek, pantolon türü şeylerdi. Mevsim durumlarına göre de bunların muhteviyatı değişiyordu. Mesela kışın daha kalın ve içi yünlü elbiseler, yazları ince ve pamuklu nev'inden giyecekler tercih olunmaktaydı. Savaşa gidilirken

ise özel harp elbiselerinin kullanıldığı da muhakkaktır. Bunlar o kadar rahatları ki, bazan yabancı halkların tıpkı savaş araç ve gereçlerinde olduğu üzere, kıyafet usulünde de Türkleri taklit ettiklerine şahit oluyoruz. Hatta bugünkü Avrupalı tarz giyim modası Türklerin icadıdır diyebiliriz. Bunun delili, daha 6-7. asırlardan itibaren canlı bir şekilde günümüze kadar gelen Türk heykellerinin üstündeki kıyafet modelleridir. Biz burada değişik kaynaklardan yararlanarak eski Türklerin giyimleri nasıldı ve bunlara ne adlar veriliyordu, belirlemeye çalıştık.

Clothing Ancient Turks in Light of Written Sources, Archaeological Evidence, and Art History

Undoubtedly, the costumes of the ancient Turks were in accordance with the nature of the steppe where they lived. As a result, the main clothes of the Turks who lived on horses were jackets, shirts and trousers, as they provided comfort while riding. Their types also varied according to the seasons. For example, thicker and woolen clothes were preferred in winter, and thin and cotton clothes were preferred in summers. It is certain that special war suits are used when going to war. They were so comfortable that sometimes we witness that foreign peoples imitate the Turks in their dress code, just as they do in war tools and equipment. In fact, we can say that today's European style of clothing is the invention of the Turks. The proof of this is the clothing models on the Turkish sculptures that have survived from the 6th-7th centuries. Here, we tried to determine how the old Turks were dressed and what they were called by using different sources.

*

Eski Türkçe Metinlerde Giyim Kuşam Adları Üzerine Tespit ve Değerlendirmeler

Şaban Doğan

Bu bildiriye, Eski Türkçe metinlerde geçen giyim kuşam adlarının incelenmesi ve bu adların dönemsel özellikler çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada, Orhon Türkçesi, Eski Uygurca ve Karahanlı Türkçesi dönemlerine ait metinlerde tespit edilen toplumların günlük yaşamında önemli bir yere sahip olan giyim kuşam unsurlarının adlandırılma biçimleri sözlüksel birimler olarak karşılaştırmalı bir şekilde ele alınacaktır. Ayrıca, bu adların farklı dönemlerdeki varyantları ve zaman içindeki değişimleri de dikkate alınarak, kültürel etkileşimlerin giyim kuşam kültürü üzerindeki etkileri tartışılacaktır. Özellikle, Eski Türkçe metinlerde yer alan bu

sözcükler üzerine yapılan tespit ve değerlendirmeler, Altay dilleri ailesine mensup diğer dillerle yapılacak karşılaştırmalı çalışmalara veri sunacaktır. Tespit ve değerlendirmeler neticesinde, giyim kuşam adlarının dilsel ve kültürel bağlamda taşıdığı önemin vurgulanması ve bu adların Altay dilleri arasındaki olası bağlantılar üzerinden ortak bir dilsel mirasın parçası olup olmadığının tartışılması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın Türk kültür tarihi ve dil bilimi açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

The Identification and Analysis of Clothing Terminology in Old Turkic Texts

This paper aims to examine and evaluate the terminology related to clothing found in Old Turkic texts within the framework of their historical context. The study will comparatively analyze the lexical units of clothing items, which held significant importance in the daily lives of the societies during the periods of Orkhon Turkic, Old Uighur, and Karakhanid Turkic, as recorded in their respective texts. Additionally, by considering the variants and changes of these terms over different periods, the study will discuss the impact of cultural interactions on clothing cultures. The findings and evaluations regarding these terms in Old Turkic texts are expected to provide data for comparative studies with other languages in the Altaic language family. Ultimately, the paper aims to highlight the linguistic and cultural significance of clothing terminology and to explore whether these terms are part of a shared linguistic heritage through potential connections among Altaic languages. In this context, the study is anticipated to contribute to the fields of Turkish cultural history and linguistics.

*

土耳其當代和傳統運動與服飾之演變

Tao-tien Hsiung 熊道天

突厥民族自古以來即擅長騎術、射箭、以及摔角等戶外運動，在伊斯蘭化後，又被鼓勵從事跑步、游泳、投擲等運動。在鄂圖曼帝國期間，土耳其境內豐富的民族也帶來更多不同的傳統舞蹈。在從事這些運動的同時，各民族皆穿著富有民族特色與文化的服飾，展現這個土地的民族多樣性和歷史豐富性。土耳其共和國建立後，在西化與世俗化的過程中，土耳其的運動也受到全球化的影響，開始發展足球、籃球、排球、賽車等現代化運動。在運動服飾的部分，土耳其也逐漸走向新的國家意識為主，在設計的部分多以紅色、白色為主，並展現國徽上的星月圖樣。這樣的發展與變化其實是與國際發展的趨勢相符，但在維護傳統運動

以及服飾文化的保存上，卻失去了平衡。因此，對土耳其來說，在運動發展接軌全球的過程中，如何不失去其豐富的民族多樣性以及文化傳統，是一個值得重視的課題。

The evolution of contemporary and traditional sports and clothing in Türkiye

The Turkic people have been good at outdoor sports such as riding horses, archery, and wrestling since ancient times. After Islamization, they were encouraged to engage in sports such as running, swimming, and throwing. During the Ottoman Empire, the rich ethnic groups in Türkiye also brought more different traditional dances. While engaging in these sports, all ethnic groups wear costumes rich in national characteristics and culture, showing the ethnic diversity and historical richness of this land. After the establishment of the Republic of Turkey, in the process of Westernization and secularization, Turkish sports were also affected by globalization and began to develop modern sports such as football, basketball, and volleyball. In terms of sportswear, Türkiye is gradually moving towards a new national consciousness. The design is mostly red and white, and shows the star and moon icon on the national emblem. Such development and changes are actually in line with the trend of international development, but they have lost balance in maintaining traditional sports and the preservation of clothing culture. Therefore, for Türkiye, how not to lose its rich ethnic diversity and cultural traditions in the process of sports development and integration with the world is an issue worthy of attention.

*

哈薩克土地法修正案永久凍結後的可能經濟發展方向

Tsung-huan Wu 吳宗桓

近年來由中國所提倡的一帶一路與歐亞多國建立起經濟合作關係的同時，也引發多國擔憂一帶一路合作下所衍生的問題。本文即以在哈薩克國內受到民眾反彈的土地法修正案為例，藉由分析哈薩克民眾可能的反對原因後，進而提出在土地法修正案被永久凍結後哈薩克未來可能的經濟發展方向。本研究以文獻分析法，分析過往哈薩克土地法修正的歷程，同時以中華民國土地法作為參考與比較限制外國人租用農業土地之立法目的與規定；再從歷史、經濟與社會因素探討哈薩克民眾擔憂土地

法修正案之原因，土地既作為國家主權的象徵、重要的生產要素與人民家園情感的依託，進而提出避免土地流失下，可同時滿足經濟成長與民意的經濟發展方向與土地利用方式。

Possible Economic Development Directions After the Permanent Freeze of the Land Law Amendment in Kazakhstan

In recent years, China's Belt and Road Initiative has established economic cooperation relations with various Eurasian countries, which has also raised concerns about the issues arising from such cooperation. This paper uses Kazakhstan's land reform amendment, which faced public backlash within the country, as a case study. By analyzing the possible reasons for the Kazakh public's opposition, the paper proposes potential economic development directions for Kazakhstan following the permanent freezing of the land reform amendment. The research employs literature analysis to examine the historical process of Kazakhstan's land reform, using the Republic of China's land law as a reference to compare legislative purposes and regulations regarding foreign leasing of agricultural land. It further explores the reasons behind the Kazakh public's concerns about the land reform amendment from historical, economic, and social perspectives. Land serves as a symbol of national sovereignty, an important production factor, and a basis for people's emotional attachment to their homeland.

*

Çin Kültüründe Türk Giysileri: “Hu Fu”

Tuğba Gökçe Balcı - Tilla Deniz Baykuzu

Tarih boyunca giyim kuşam insanların yaşadıkları hayat şartlarına, inançlarına ve sosyal yapılarına göre şekillenmekle kalmamış ayrıca milletlerin adeta kimlikleri olmuştur. İnsanların yaşadığı coğrafyayı, mensup olduğu etnisiteyi, hangi dine mensup olduğunu anlamak çoğu kez bu simgesel anlatım gücü olan giyim kuşamla mümkün olmaktadır. Giyim kuşam kültürü bir millete özgü olduğu gibi milletlerin bu anlamda birbirini etkilediği durumlara da sıklıkla rastlanır. Bu bağlamda yüzyıllar boyunca siyasi, askeri ve kültürel ilişkiler kurmuş olan Türkler ve Çinliler birçok konuda olduğu gibi giyim-kuşam konusunda da birbirlerinden etkilenmişlerdir. Bu çalışmada biz Çinlilerin hangi Türk giysilerinden etkilenip kullandıklarını ve hangilerini kendi kültürlerine kattıklarını tespit etmeye çalıştık. Araştırmamızın en önemli kaynakları freskler, rulo resimler, figürinler gibi arkeolojik veriler olmakla

birlikte bu hususta Çin kaynaklarında yer alan bilgileri de dikkate alarak konumuz kapsamındaki giysileri belirledik.

Çin tarihinin M.Ö. 4. yüzyılda ilk askeri reformu sayılan Zhao Devleti Kralı Wuling'in 赵武灵 "Bozkır Giysileri ve Atlı Okçuluk" adı verilen giysi reformu konumuzun başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Han Hanedanlığı 汉朝 döneminde ise Hunlarla 匈奴 yakın siyasi ilişkiler kültürel ilişkileri de arttırmış, ardından 4. asırda yabancı milletlerin kurduğu devletler ile bir buçuk asır boyunca Çin'de bozkır kültürü etkili olmaya başlamıştır. Tabgaçların 拓跋 Kuzey Çin'i tek devlet altında toplamasıyla bozkır kültürü Çin'e daha da yerleşmiştir. Ardılları Sui Hanedanlığı'ndan 隋朝 sonra kurulan Tang Hanedanlığı 唐朝 bozkır giyim kuşamının Çin'de zirve yaptığı bir dönemdir. Çalışmamızda "Wu Bian Büyük Başlığı 武弁大冠", "Huiwen Başlığı 惠文冠", "Wei Mao 帷帽" adındaki başlık ve şapkalar, Diexie Kemerli 蹀躞带, Çizmelerden "Altı parçalı siyah Çizme 乌皮六合靴", "Yuvarlak yakalı çapan 圆领袍" ve "Futou 幞头" denilen başörtüsü işleyeceğimiz başlıca örneklerdir.

Turkish Clothing in Chinese Culture: "Hu Fu"

Throughout history, clothing has not only been shaped by the living conditions, beliefs, and social structures of people but has also become a marker of national identity. Often, it is through this symbolic form of expression that one can understand the geography, ethnicity, and religion of individuals. While clothing culture is unique to each nation, there are numerous instances where nations have influenced each other in this regard. In this context, the Turks and Chinese, who have established political, military, and cultural relations for centuries, have influenced each other's clothing traditions.

This study aims to identify which Turkish garments the Chinese have adopted and integrated into their own culture. The primary sources for our research include archaeological data such as frescoes, roll paintings, and figurines, as well as information from Chinese sources.

The starting point of our topic is Zhao State King Wuling's military reform in the 4th century BC, known as the "Steppe Clothing and Cavalry Archery" reform. During the Han Dynasty, close political relations with the Huns (Xiongnu) increased cultural exchanges, and from the 4th century onward, the steppe culture began to significantly influence China through the

states established by foreign nations. The unification of Northern China under the Tabgach (Tuoba) further entrenched the steppe culture in China. The Tang Dynasty, which succeeded the Sui Dynasty, represents the peak of steppe clothing influences in China.

Key examples discussed in this study include various hats and headwear such as the "Wu Bian Grand Hat" (武弁大冠), "Huiwen Hat" (惠文冠), "Wei Mao" (帷帽), the "Diexie Belt" (蹀躞帶), boots such as the "Six-Piece Black Boot" (乌皮六合靴), "Round-Collared Robe" (圆领袍), and the "Futou" (幞头) headscarf.

*

Prof. Dr. Bahaeddin Ögel ve Türklerin Giyim Kuşam Kültürü ile İlgili Görüşleri

Üçler Bulduk

Prof. Dr. Bahaeddin Ögel (1923-1989), cumhuriyet Türkiye'sinin yetiştirdiği en önemli Türk tarihçilerinden birisidir. O, kırkbir yıllık akademik hayatı süresince binlerce talebeye hocalık yapmış, yüzlerce bilim adamının yetişmesine vesile olmuştur. Almanya, İran'da araştırmalarda bulunmuş ve Tayvan hükümetinden gelen davet üzerine Taipei'deki National Cheng-Chi Üniversitesi'nde 1962-1963 ders yılında misafir öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Bu süreçte, özellikle İslamiyetten önceki Orta Asya Türk tarihi ve kültürü alanında her biri diğerinden değerli pek çok kitaba, makale ve bildiriye imza atmıştır. Herkesin anlayabileceği sade ve akıcı bir dille kaleme aldığı eserler ve işlediği konular unumiyetle alanında ilk olma özelliği taşımakta, kendinden sonra yapılan çalışmalara da öncülük etmektedir. Bunlardan biri, 9 cilt olarak hazırladığı Türk Kültür Tarihine Giriş adlı eseridir. Bu eserin 5. cildi Türklerde giyecek ve süslenme kültürü ile ilgilidir. Asya Hunlarından, Osmanlı Devleti'ne kadar Türklerin giyim kuşamı, takı ve aksesuarları mukayeseli bir biçimde ele alınmıştır. Bahaeddin Ögel, bu alanda çalışacak olanlara tarihsel belgelerin yanı sıra çok zengin bir etnografik malzeme de sunmaktadır.

**Prof. Dr. Bahaeddin Ögel and His Views on Turkish
Clothing Culture**

Üçler Bulduk

Prof. Dr. Bahaeddin Ögel (1923-1989) is one of the most prominent Turkish historians raised in the Republic of Turkey. Throughout his forty-one-year academic career, he taught thousands of students and contributed to the development of hundreds of scholars. He spent a long time in Iran and Germany for scientific studies. After returning from Germany, he worked as a guest lecturer at the National Cheng-Chi University in Taipei in the 1962-1963 academic year at the invitation of the Taiwanese government. During this period, he wrote many remarkable books, articles and papers, especially in the field of pre-Islamic Central Asian Turkic history and culture. He used a simple and fluent language in his works that everyone could easily read and understand. Many of his studies are the first in their fields and inspire new researches. One of his notable works is the nine-volume series 'Introduction to Turkic Cultural History.' The fifth volume of this series deals with the clothing and adornment culture of the Turks. It comparatively examines Turkish clothing, jewelry, and accessories from the Asian Huns to the Ottoman Empire. In addition to historical information, Bahaeddin Ögel offers a very rich ethnographic material as well as historical documents to those who will work in this field.

*

**Traveling Philology: The Origins and Interculturality of
Altaic Philology in Post-War Taiwan**

Wei-chieh Tsai 蔡偉傑

The main question of this paper is why Altaic philology appeared in post-war Taiwan and was developed in somehow isolated with less European influence, but still played a significant role in the field of international Altaic philology? Before 1949, modern Altaic philology did not exist in Taiwan under Japanese rule. It was transplanted from China to Taiwan in an artificial intercultural context. Lost to the Chinese Communist Party (CCP) in the civil war, the Kuomintang (KMT) government retreated to Taiwan in 1949. Many Han Chinese and non-Han Chinese people came to Taiwan with the KMT government. This created a multi-ethnic and intercultural context of the academia of Taiwan. Han Chinese philologists collaborated with native Mongolian, Manchu, and Uyghur scholars, who were politicians who moved

to Taiwan with the KMT. Many of the Altaic philologists in Taiwan were formerly educated in Europe and Japan, but originally not trained as philologists. Though most of non-Han Chinese scholars were originally not professional philologists, their command of Altaic language and higher-education background facilitated their new careers in Altaic philology. The isolation of Inner Asia under Communist rule made Western and Japanese Altaic philologists turned to their colleagues in Taiwan. International collaboration in Altaic philology among Taiwan, Japan, Western Europe, and North America was flourished and Taiwan became one of the centers of Altaic philology during the Cold War. This paper will explore the origin of Mongolian and Manchu philology in Taiwan, focusing on the eminent scholars and their scholarship; How did the Cold War contribute to the soil for developing multi-ethnic and intercultural academic circles of Altaic philology in Taiwan. The disappearance of the political confrontation and intercultural context created by the Cold War led to the decline of Altaic philology in Taiwan.

*

Eski Türk Giysilerinde Kumaş (ve Diğer Materyallerin) Desen ve Motifleri

Yaşar Çoruhlu

Günümüzde olduğu gibi, eski devirlerde de elbise dikilecek kumaşların üzerinde hangi türden desen ve motiflerin yer alacağı önceden belirlenir ve daha sonra çeşitli tekniklerle elbise kumaşı veya materyalinin üzerinde uygulanırdı. Elbise malzemesi üzerine yapılan desen ve motifler kendi döneminin belirlenmiş repertuarını ve sanatsal üsluplarını yansıtır.

Bu durum eski Türklerde de böyle idi. Türklerin İç Asya'dan Orta Avrasya bölgelerine yayıldıkları en erken devirlerden günümüze kadar olan Sanat Tarihi'nin çeşitli dönemlerine baktığımızda, arkeolojik kazılardan elde edilen giyim-kuşam kalıntıları ve heykel, resim ve tasvirlerde yansıtılan giysiler üzerinde eski Türk desen ve motiflerinin (nakışlarının) çeşitli örneklerini görebilmekteyiz. Bu desen ve motiflerin gelişigüzel olarak yalnızca süsleme amacıyla yapılmadıkları, dönemin kimi mit ve inançları ile önemli sayılan öğelerinin sembolleri veya şekilleri olarak kumaş veya diğer giysi materyalinin üstüne işlendikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca Türk Sanat Tarihinin her dönem tezmini üsluplarının da desen ve motifler üzerine yansıdığını görebilmekteyiz.

Eski Türk giyiminde genellikle içe giyilen çamaşır kumaşları veya materyali üzerinde desen bulunmamakta ve daha çok dışlıklar üzerinde bunların yer aldığı anlaşılmaktadır. Türk Sanatının çeşitli devirlerindeki eserler ve tasvirlerde her tasvir edilen şahsın üzerinde desenli kumaştan elbise olmadığı da dikkati çeker. Muhtemelen bu husus değerli kumaşlardan dikilmiş elbiseler giyebilen hükümdar, bey veya zenginlerin elbiseleri için söz konusudur. Hatta elbiselerin desenli ve motifli olması o elbiseyi giyen kişinin yüksek rütbeli biri olduğuna işaret edebilir.

Bildirimizde tüm bu sözü edilen hususlar Proto-Türkler, Hun, Göktürk ve Uygurlardan, Türk İslam devirlerine kadar olan geniş zaman dilimi içerisinde, Sanat Tarihi'ne göre ele alınmaya çalışılacaktır. Böylece başlangıcından günümüze Türk giysi tarihinde kumaş desenleri ve motiflerde devirlere göre olan farklılıklar veya devamlılıklar (ikonografik bağlantılar) ortaya konmuş olacaktır.

Patterns and Motifs of Fabrics (and Other Materials) in Traditional Turkic Clothing

In ancient times, as today, the types of patterns and motifs to be used on fabrics for clothing were determined in advance and then applied to the garment fabric or material using various techniques. These patterns and motifs reflected the artistic styles and repertoires of their respective periods.

This was also true for the ancient Turks. By examining various periods of Art History from the earliest times when the Turks spread from Inner Asia to Central Eurasia, we can observe examples of ancient Turkish patterns and motifs (embroidery) on clothing remnants, statues, paintings, and depictions obtained from archaeological excavations. It is understood that these patterns and motifs were not applied randomly for mere decoration but were symbols or shapes representing important elements of the period's myths and beliefs.

Additionally, each period of Turkish Art History is reflected in the decorative styles of patterns and motifs. In ancient Turkish clothing, patterns were generally found on outer garments rather than on inner wear. Observations of works and depictions from various periods of Turkish art show that not every depicted individual wore clothing made from patterned fabric. This was likely the case for garments worn by rulers, chiefs, or wealthy individuals, who could afford garments made from valuable fabrics. The presence of patterns and motifs on garments might also indicate that the wearer held a high rank.

This paper will address these issues across a broad historical timeline, from Proto-Turks, Huns, Göktürks, and Uighurs to the Turkish Islamic periods, according to Art History. By doing so, it will highlight differences or continuities (iconographic connections) in fabric patterns and motifs in Turkish clothing from its beginnings to the present day.

*

論遼清兩朝太后再嫁的敘事比較

Yen-tang Liu 劉彥瑋

「再嫁」在傳統儒家觀念當中，是為有損「婦道」之行為，封建時期后妃再嫁更是聞所未聞；但中國歷史上的非漢人王朝，仍然有太后「再嫁」的說法存在；本研究選取中國野史中最著名的兩位再嫁太后——遼朝承天太后蕭綽與清朝孝莊太后（孝莊文皇后博爾濟吉特氏布木布泰）——作為分析對象，而至今雖仍無有力證據支持兩位太后真有再嫁之事實，但在諸多野史、乃至於現代「後宮劇」的劇本之中，兩位太后皆被強加「再婚」之實，且脈絡有著高度相似之處。因此，本研究試圖回答「野史對其再嫁之敘事脈絡有何異同？」，本文以文獻研究之方式，首先論述兩個個案的各項背景，以及正史、非正史和前人研究之中，對該議題的記載與正反意見，並對兩個案進行綜合比較，比較面向包括：再嫁對象的背景、野史對其再嫁的敘事異同、再嫁對象和太后之子關係，以及現代「後宮劇」劇本中對二者形象描繪手法之異同，以此對於兩個非漢人王朝的女性形象，進行更深入且具歷時性的比較。

Comparative Analysis of the Narratives of Re-marriage of Empress Dowagers in the Liao and Qing Dynasties

In traditional Confucian thought, "re-marriage" is considered an act that undermines the virtue of women, and during the feudal era, the re-marriage of empresses was virtually unheard of. However, in the history of non-Han Chinese dynasties, there are accounts of empress dowagers who allegedly re-married. This study focuses on two of the most famous empress dowagers who are said to have re-married according to Chinese unofficial history: Empress Dowager Xiao Chuo of the Liao Dynasty and Empress Dowager Xiaozhuang of the Qing Dynasty (Empress Xiaozhuang Wen of the Borjigit clan, Bu Mu

Bu Tai). Although there is no strong evidence to support the actual re-marriage of these two empress dowagers, both are portrayed as having re-married in various unofficial histories and modern "harem dramas," with narratives showing significant similarities.

This study aims to answer the question: "What are the similarities and differences in the narratives of their re-marriage in unofficial histories?" Using literature research methods, the paper first discusses the backgrounds of the two cases and examines the records and opinions from official histories, unofficial histories, and previous studies on this topic. The comparative aspects include: the background of the re-marriage partners, the similarities and differences in the narratives of their re-marriage in unofficial histories, the relationship between the re-marriage partners and the empress dowagers' sons, and the differences in the portrayal of their images in modern "harem drama" scripts. This comparative analysis provides a deeper and historical perspective on the representation of female figures in these two non-Han dynasties.

*

Düzenleyen Kurum 主辦單位

國立政治大學

(National Chengchi University)

- 土耳其語文學系

(Department of Turkish Language and Culture)

- 中東與中亞研究碩士學位學程

(Master Program of Middle Eastern and Central Asian Studies)

